

Møte for lukkede dører, Stortinget 11. juni 1934, ettermiddag

Møte for lukkede dører i Stortinget
den 11. juni 1934 kl. 17.00

President: Hambro.

Dagsorden:

Fortsatt behandling av den fra formiddagens kart utsatte sak:

Innstilling fra finans- og tollkomiteen om tollavgifter fra 1 juli 1934 (Budgett-innst. S. nr. 151.).

Presidenten: Man var nådd til litra B. Tariff for innførselstollen og for tara.

Der er til presidenten kommet så mange anmodninger om å få ordet om punkter som ikke er berørt i innstillingen, at presidenten anser det for helt nødvendig å referere efter løpenummerne og skal da gjøre særlig opmerksom på de ting som er berørt i innstillingen, slik at man senere undgår en dobbeltbehandling.

Bergsvik: Fyrr ein kjem til det fyrste som er nemnt i tilrådinga, er det ein dissens i nemnda, som ein finn på side 6, fyrste spalta, og som gjeld blyantar. Der vil ein sjå at det er eit fleirtal på 8 medlemmer og eit mindretal på 5. Men det er kome inn ein feil der ved at hr. Hornsrud er førd upp millom fleirtalet. Han skal vera millom mindretalet, slik at det vert 7 i fleirtalet og 6 i mindretalet. Ein vil leggja merke til at me i fleirtalet - dette snaue fleirtalet - har representantane for høgre og vinstre og 2 av arbeidarrepresentantane, medan dei 6 i mindretalet er representantane for bondepartiet og 4 av arbeidarrepresentantane.

Dette l.nr. 39, blyantar, kann ein vel kanskje ikkje segja gjeld noka stor sak, for di det gjeld ei verksemd som ikkje har so svært mange arbeidarar. Men det er likevel ikkje so lite verde det representerer, det som vert innført her til landet av blyantar. I fjor vart det innført for godt og vel 300 000 kronor i blyantar hit til landet. I 1932 hadde det vore nokon nedgang i innførsla; men det syner seg at serleg den store tyske trusten, Fabertrusten, har greitt å taka ho upp att, og det er vanskeleg for denne norske verksemd å konkurrera med ein stor verdstrust, som denne trusten er. I fjor var denne saka uppe, og då var det eit stort fleirtal - alle med undantak av ein - i finansnemnda, som fann det rimeleg at tollen vart auka noko, og det vart då vedteke å tilrå at ein skulde auka grunntollen frå 35 til 80 øyre, og hugsar eg ikkje urett, vart det samrøystes vedteke her i Stortinget. Men dette høyrde til dei postane som ikkje vart sett i kraft. No i år søkjer denne fabrikk um anten å få den tollan som vart vedteken i fjor, eller å få nedsett innførselstollen på dei råvarone han bruker. Heile nemnda er komen til at det ikkje godt let seg gjera å setja ned innførselstollen på råvarone, då det heng saman med so mange ting. Men me i mindretalet meiner at ein godt kann setja i verk det som vart vedteke i fjor. For det fyrste er denne tollan me her gjer framlegg um, samanlikna med den meste

andre vernetoll me har her i landet, reint minimal. Som verdetoll er han so å segja ikkje noko å tala um. Det har fyrr vore 35 øyre i grunntoll. No gjer me framlegg um at det skal aukast til 80 øyre. Med tillegget vert det ein toll på kr. 1,44 pr. kg. Når ein då veit at eit kilogram blyantar av dei billegaste sortane - dei vanlege skuleblyantane - kjem på umlag 25 kronor, vil ein sjå at den tollen det her er framlegg um, ikkje representerer meir enn 6 pct. av verdet. Og dersom ein vil sjå kva tollen representerer for kvar av blyantane, kann det opplysast at eit gross skuleblyantar, som kostar 15 kronor, veg 6/10 kg. Det vil segja det same som at på kvar av desse billegaste blyantane vert tollen 6/10 øyre. Men for verksemda kann det likevel ha ikkje so lite å segja. Det er heilt uråd for meg å skyna kvifor ikkje denne tollen kann setjast i kraft. Jamvel um han saman med det etter måten store kompleks av tollsatsar som vart vedtekne i fjor, kanskje kunde ha noko å segja, kann eg ikkje skyna anna enn at det i år, då det må segjast at det er nokre få reint uviktige satsar det er tale um, ikkje kann føre med seg nokon handelspolitisk vanske å koma med denne vesle tollauken. For me må leggja merke til at 3/4 av all innførsel av blyantar kjem frå Tyskland. Dersom ein ser på dei oppgåvone me fekk frå departementet i vinter, når det gjeld utsetjing med å setja i verk tollsatsane frå i fjor, vil ein finna at av det som vart innført i dei 11 fyrste månadene i 1933, og som hadde eit verde av 284 000 kronor, var det frå Tyskland innført for ikkje mindre enn 210 000 kronor. Det vil umlag segja at jamt 3/4 er innført frå Tyskland. Når ein i den same meldinga som me fekk då, ser dei restriksjonane Tyskland i 1933 gjekk til når det galdt viktige varor frå Noreg, kann eg ikkje skyna at det skal by på handelspolitiske vanskar å taka denne vesle tollauken når det gjeld eit land som Tyskland. Der har dei gått til veldige aukingar når det gjeld toll på sild, saltfisk, klippfisk, stokkfisk; dei har gått til sterk kontingentering for egg, - kontingenten for egg var soleis sett til 60 pct. av det han var i 1932 - og dei har gått til restriksjonar når det gjeld smør og når det gjeld andre varor, so Tyskland har mi sann ikkje handsama oss so bra i dei siste åra som gjekk, og etter det eg kann skyna, har me ikkje gjort noko mottrekk. Dertil kjem at me fører inn frå Tyskland umlag jamt dubbelt so mykje som me fører ut til Tyskland, so handelsbalansen står vel i Tyskland sin favør. Der er vel ikkje eit land der me har eit so stort minus som me har når det gjeld Tyskland. Alt dette med dei handelspolitiske vanskane og hindringane kann eg heller ikkje skyna kann ha noko å segja i dette høvet. Eg kjenner godt til at den store heimstrust gjerne vil kverka den vesle norske fabrikk her, og kann henda han greier det likevel; men eg meiner at 300 000 kronor har so mykje å segja for norsk arbeidsliv at det kann ikkje vera grunn til anna enn å freista gjeva det dette vernet, so liten toll som det faktisk er. Det har vore nemnt, og det vart nemnt i nemnda, at der er andre land som har kome med motmæle, soleis Danmark og Tsjekkoslovakia. Når ein ser på kva me fører inn frå Danmark syner oppgåvone at innførsla frå Danmark gjeng upp til umlag 35 000 kronor alt saman, og frå Tsjekkoslovakia umlag til 12 000 for året, og frå baa desse landa fører me inn meir enn me fører ut til dei, so der kann det ikkje vera nokre nemnande

handelspolitiske vanskar. Til det er denne innførsla alt for liten. Det einaste er Tyskland; men der kann eg ikkje skyna anna enn at me på alle måtar står so sterkt at det må vera fullt forsvarlegt. Eg vil difor taka upp framlegg um at under l.nr. 39 grunntollen vert auka frå 35 øyre til 80 øyre pr. kg.

Statsråd Lund: Jeg fant ikke noen grunn til å ta ordet under den almindelige debatt, men jeg må erklære mig helt ut enig i de almindelige betraktninger som den ærede representant Alvestad fremkom med i anledning av behandlingen av tolltariffen i sin almindelighet, idet han jo meget sterkt understreket, at når vil skal behandle disse forskjellige tollkrav, kan vi ikke ensidig se hen til den enkelte sats som vi behandler, den enkelte bedrift det måtte gjelde, men vi må se vår samlede handelspolitikk og våre samlede interesser under ett. Og vi må aldri glemme, som den ærede representant også meget sterkt understreket, at for oss spiller vår eksportnæring, vår hvalfangst og vår skibsfart en umåtelig rolle, og skal man kunne oprettholde vårt arbeidsliv, så gjelder det i utpreget grad at vi kan oprettholde våre eksportnæringer. Nu kan man si, at de ting det her er tale om idag, denne post og enkelte av de andre poster som det er dissens om innen komiteen, gjelder relativt små ting, men nettop hvor det er så at det gjelder for oss relativt små ting, synes jeg at vi skulde være noe vare, for det er klart at hvor det gjelder ting som for vårt arbeidsliv er av særlig betydning, og hvor det gjelder å holde en stor industri oppe, så kan man der måtte gå langt, selv om man veier eksport og importinteressene mot hinannen. Men hvor det gjelder for oss små ting, må vi da spørre: Er det praktisk og klok handelspolitikk at vi da utesker og irriterer dem vi har handelsforbindelse med på dette område? Og vi vet at nettop den sats det her gjelder, er der lagt adskillig vekt på. Dette kan se nokså lite og uskyldig ut, og det kan se nokså lite ut også for de land som eksporterer her til Norge; men det er et faktum at disse land legger særlig stor vekt på det og har gjort forestillinger i den anledning. Det er ganske riktig at det var større ting, de øvrige saker, som vi besluttet gjennomført her i vinter; men vi vet at dette er et irritasjonsmoment i vår handelsforbindelse med en del av disse land, som det jo nu er kommet innsigelse fra også tidligere nettop angående disse ting. Da er det et stort spørsmål: er det klokt for en relativt liten sak for oss å utsette for reaksjon de handelsinteresser vi har på disse land, og det arbeid som gjøres for videre oparbeidelse av vårt marked på disse land? Det gjelder f.eks. Tsjekkoslovakia, hvor det er et forholdsvis lite beløp det dreier sig om i denne sak; men vi vet at de der legger vekt på det, og jeg må derfor anbefale komiteflertallets innstilling, som inntar det standpunkt at det ikke under disse omstendigheter er tilrådelig å gå til noen tollforhøielse. Med hensyn til saken for øvrig er det jo opplyst at dette er en fabrikk som sysselsetter tror jeg 10 a 15 mann, og med hensyn til materialet er det således at selve blyantstiftene innføres helt fiksede og ferdige tildannet således som de brukes i fabrikkene; det som fabrikkene gjør, er at den innfører trematerialet, tilskjærer det og kleber det sammen, og det

tremateriale som innføres av denne fabrikk, er helt tollfritt som råemne. Det er altså et nokså lite norsk arbeide som ligger i dette. Og det er riktig det, at nettop fordi selve blyantstiftene, som jo skulde være det hovedsakelige, innføres helt fiks og ferdige, er det teknisk vanskelig å søke realisert den tanke som idag var nevnt, at disse stifter skulde være gjenstand for noen tollfrihet. Jeg må derfor anbefale at Stortinget slutter sig til flertallets innstilling her.

Presidenten: Hr. Bergsvik har på et mindretalls vegne optatt det forslag som finnes på innstillingens s. 6, første spalte, at under l.nr. 39, blyanter og blyantstifter ellers, settes en tollsats av kr. 0,80 pr. kg. i motsetning til tariffens kr. 0,35, som er komiteens innstilling.

Lykke: Jeg har ikke noe å legge til det som den ærede statsråd anførte; flertallet har de samme grunner for å innstille overensstemmende med proposisjonen. Det kan naturligvis sies meget pent om norsk industri. Her gjelder det altså en forholdsvis liten bedrift, som kjøper hjem blyantstifter og kjøper hjem tre og setter dette sammen, og man lager derved en blyantfabrikk som innehaveren tror han skal få beskyttet så høit at han skal kunne greie å holde denne fabrikk oppe. Jeg tror at det er et feil syn fra vedkommendes side, jeg tror aldri i verden, selv om vi setter tollene aldri så høit op, at den vil kunne greie å konkurrere med utenlandske trustere på dette område. Det er beklagelig, men jeg tror ikke vi kommer noen vei ved å forhøie denne toll.

Votering:

Bergsviks forslag - se ovenfor - blev med 71 mot 66 stemmer ikke bifalt.

Voteringen foregikk ved navnoprop, efter at det ved almindelig votering hadde vist sig at stemmene stod så likt, at resultatet var usikkert.

De 71 representanter var:

Samuelson, Sundt, Th. Mowinckel, Sven Svensen, Carl R. Olsen, Joh. A. Svendsen, Myklebust, Kårbø, Bleiklie, Tveit, Flem, Oksvik, M.J. Strand, Syltebø, Alvestad, Ulrik Olsen, Caroliussen, Præsteng, Steffensen, Andrå, Jul. B. Olsen, Fjalstad, Alf Mjøen, Madsen, Hambro, Magnus Nilssen, Getz, Olaf Johansen, Nordlie, Helga Karlsen, Kleppe, Vinje, T. Hovland, Haaland, Valen, Vegheim, Alvær, Brinch, Alexander, Erling Johansen, Foshaug, Ingebrigtsen, Laberg, Alb. Moen, Trøite, Asmundvaag, Lykke, Støstad, Signe Swensson, Ræder, Schjerven, Tvedten, Sverdrup, Alb. Christiansen, Sollie, Johs. Bergersen, Thorvik, Undrum, Harald Bakke, Stray, Ørbæk, Eiesland, Skeibrok, Udland, Olsen-Hagen, Rygh, Sven Nielsen, Peersen, Knut Jacobsen, Bærøe og Gram.

De 66 representanter var:

Dybwad Brochmann, G. Bakke, Hornsrud, Steen, Jon R. Aas, Johan Jensen, Tandberg, Moss, Nygaard, Mikkola, Oscar Nilssen, Østby-

Møte for lukkede dører, Stortinget 11. juni 1934, ettermiddag

Deglum, Sjøli, Vorum, Fonstad, Fr. Monsen, Ødegaard, Bergsvik, Forstrøm, Langeland, Trædal, Romundstad, Moan, Cornelius Enge, Angelsen, Bonnevie, Haavard Hanssen, Bøe, Ørud, Lars Moen, Bjørnson, Smeby, Kverneland, Hognestad, Hegrenæs, Anders Lothe, Hovland, Steinnes, Solberg, Aslak Nilsen, Alfons Johansen, Kirkeby-Garstad, Johan Wiik, Müller, Nygaardsvold, Handberg, Skarholt, Salbubæk, Aarseth, Mathiassen, Anton Jenssen, Maastad, Braadland, Pettersen, Johannesen, Aakre, Haavardstad, Nersten, Moseid, O.J. Olsen, Førre, Nordanger, H. Halvorsen, Korslund, Sundby og Helga Ramstad.

Fraværende var:

Kr. Berg, Sæter, Aukrust (forf.), Lavik, (forf.), Jakob Vik, Anderssen-Rysst (forf.), Arne Aas, Jakob Lothe, Versto, Hundseid, Leinum, Bruun og Thv. Svendsen.

Under "Dyr og matvarer av dyr" - vedk. l.nr. 127-131 var innstillet:

Følgende etter "Dyr etc. II. B. 5. b. 4" inntatte bestemmelse utgår: "Kredittoplag for 2a, 2b, 2c, 3 og 4: 500 kg."

Alvestad: Komiteens innstilling er enstemmig med undtagelse av under l.nr. 131, fleusk, hvor det er et mindretall bestående av d'hr. formannen, Bergsvik, Jul. B. Olsen og mig der for så vidt angår kredittoplagsbestemmelsene om fleusk foreslår den nuværende bestemmelse bibeholdt. Når jeg vil opta dette forslag, så er det fordi vi jo i det siste har gått svært fort med hensyn til å avvikle kredittoplagsretten. Her er det ikke tale om beskyttelse eller ikke-beskyttelse for fleusk eller for de andre varer; men det er et praktisk hensiktsmessighetsspørsmål, ialfall i den by som jeg representerer, hvor fiskebåtene i visse sesonger går ut til fiske utenfor norsk territorium såvel natt og dag. Der er det sterkt behov for å ha den slags varer på kredittoplag, idet man ellers må kjøpe fortollende varer, og det er vel ikke meningen å fordyre den nødvendige proviant for fiskerne. Man kan her naturligvis innvende at man kan ta varene fra transittlager o.s.v.; men for det første er det forbundet med omkostninger, og for det annet er det tungvintere. Denne kredittoplagsrett vil gjøre det mulig for slakterne og håndverksborgerne å drive denne forretning nu som før. Hvis man helt ophever kredittoplagsretten, vil denne forretning utelukkende gå over til storkjøbmennene, en utvikling som jeg ikke finner noen som helst nødvendighet for å fremme i dette tilfelle ialfall. Jeg optar derfor mindretallets forslag vedrørende fleusk - at l.nr. 131, fleusk, går ut under de varer som kredittoplagsbestemmelsen opheves for. Ellers er jeg enig i innstillingen.

Statsråd Lund: Jeg tror neppe man kan si at det går påfallende fort med å avvikle kredittoplagsinstitusjonen. Såvidt jeg vet er Danmark og Norge de eneste land som henger igjen med denne institusjon; ellers er den et ukjent begrep. Når vi nu har tatt dette op i år, er den spesielle foranledning den, at da vi ifjor fikk en kontingentering på islandsk fårekjøtt, var det nødvendig av hensyn til kontrollen - for at

den kvote ikke skulde bli overskredet ved import - at man ophevet kredittoplagsinstitusjonen for saltet fårekjøtt. Og da var det jo nokså rimelig og naturlig, at man gikk videre og tok kjøtt i det hele med. Saken er jo den, at det som er ubetenkelig med hensyn til kontrollen når man benytter kredittoplagsinstitusjonen, det er når det gjelder varer som ikke produseres her i landet, som f.eks. kaffe og sukker; men derimot er det kontrollmessig mindre heldig å ha kredittoplagsinstitusjonen for varer som produseres her i landet. Jeg kan heller ikke forstå at det skulde være noen særlig grunn til å opprettholde kredittoplagsinstitusjonen for kjøtt og flesk, all den stund vi på disse områder er i det vesentlige selvhjulpne. Det er jo også vårt mål å være mest mulig selvhjulpne på disse områder, og da kan jeg ikke forstå at det kan være noen grunn til å gi import av disse varer det privilegium og det fortrin som ligger i at de kan få kreditt på tollene. Jeg tror ikke det er noe behov som tilsier å opprettholde kredittoplagsystemet for disse varer som det her gjelder, heller ikke for flesk, så jeg vil anbefale flertallets innstilling. Det vil ikke medføre noen fordyrelse eller noen vanskeligheter i så henseende, men det vil være en praktisk foranstaltning for kontrollvirksomheten.

Th. Mowinckel: Jeg kan henholde mig til statsråd Lunds uttalelser, og jeg kan opplyse at den samlede produksjon av torvført flesk i Norge i 1933 var 36 millioner kg., hvorimot landets fleskeimport samme år var 248 000 kg. Det er altså helt bagatellmessig, det utgjør ca. 3/4 pct. av landets totale forbruk, og da å opprettholde en institusjon som kredittoplag for den vare mener jeg er hensiktsløst. Kredittoplagsinstitusjonen blev etablert i sin tid for å gi kreditt på tollene for de varer som man måtte ta hjem i god tid før ishindringer og andre vanskeligheter umuliggjorde tilførsel til dette land, og da å ville ha den av hensyn til utførsel, av hensyn til proviantering av fiskefartøier og vår handelsflåte mener jeg er forkjært. Det er også mange andre varer som vår handelsflåte og våre fiskefartøier må forsynes med, som ikke har kredittoplagsrett, og de går ganske greit ut av frilager.

Lykke: Hr. Alvestads forslag går bare ut på at "og 4" går ut, slik at innstillingen kommer til å lyde: "Følgende efter "Dyr etc. II B. 5.b.4" inntatte bestemmelser utgår: "Kredittoplag for 2 a, 2 b, 2 c og 3: 500 kg." - Som det vil sees har jeg stemt sammen med hr. Alvestad der. Da forslaget er blitt fremsatt, og efter de argumenter som hr. Alvestad kom med, vil jeg ikke stemme mot ham, men jeg er ganske enig i at det å opprettholde kredittoplag også for flesk ikke er av noen betydning lenger.

Alvestad: Jeg har litt erfaring å bygge på her, så jeg tror jeg har likeså godt kjennskap som både hr. Mowinckel og hr. statsråd Lund til denne fleskehandelen som jeg snakker om; men jeg skal ikke kives med d'hr. om det. Når den ærede finansminister synes det går så sakte, så synes jeg han burde foreslå ophevet kredittoplagsretten for kaffe og sukker, for der taper staten store penger ved å gi importørene og

storkjøbmennene kreditt på tollene. Når det ikke skal tas hensyn til det som interesserer f.eks. fiskeribefolkningen, synes jeg at man heller ikke skal ta hensyn til importørene og kjøbmansstanden; da kan man like godt opheve hele kredittoplagssystemet, synes jeg.

Th. Mowinckel: Jeg tror hr. Alvestad er ute på litt gale veier med sitt resonnement, for her er det ikke tale om kjøbmansstanden eller om fiskeribefolkningen, men det er tale om suksessivt å avvikle et gammeldags system, som i grunnen ikke er berettiget i tiden, fordi kredittoplag blev instituert ut fra ganske andre hensyn enn de som gjør sig gjeldende nu. Det var kommunikasjonene og pengeforholdene i gamledager som gjorde det nødvendig å ha kredittoplag, men det er ikke nødvendig idag. For proviantering av skib og fiskefartøier kan vi benytte oss av transittoplag såvel for den ene vare som for den annen vare.

Statsråd Lund: Jeg vil bare si i anledning av den ærede representant hr. Alvestads bemerkning, at departementet har drøftet og har under overveielse hvorvidt det ikke også burde bli spørsmål om å opheve kredittoplagsretten for kaffe og sukker. Men det moment som har avholdt oss fra å gjøre det, spesielt på dette tidspunkt, det er nettop det som hr. Alvestad var inne på, nemlig den ting at vi har en viss frykt for at det kan gå ut over de mindre importører ut over landet, således at de derved vil kunne komme til å ligge under like overfor de mere kapitalsterke importører. Men saken er, som sagt, under overveielse i departementet, så den vil nok bli tatt op.

Presidenten: Hr. Alvestad har optatt forslag om at kredittoplagsbestemmelsen for flesk bibeholdes, idet han foreslår at "og 4" skal utgå av komiteens innstilling.

Presidenten vil først la votere over komiteens innstilling under "Dyr og matvarer av dyr" med forbehold om ved senere votering å avgjøre hr. Alvestads forslag om at "og 4" skal utgå.

Votering:

1. Komiteens innstilling - med det tatte forbehold - bifaltes enstemmig.
2. Alvestads forslag blev mot 31 stemmer ikke bifalt.

Under Frø, l.nr. 213-214 var innstillet:

-
6. rotvekst- og annet grønnsakfrø:
 - a. turnips-, kålrot- og forbedefrø i pakninger av vekt minst 50 kg., 1 kg. kr. 0,30.
 - b. som nu.

Bærøe: Det var om forbedefrø jeg vilde si noen ganske få ord. Innstillingen er enstemmig. Forholdet er det, at vi med hensyn til forbedefrø har hatt lite behov tidligere, fordi vi fortrinnsvis sår nepe og kålrot, men på grunn av klumproten, som

mere og mere brer sig - en plantesygdning som, når den er kommet inn på eiendommen, er ytterst vanskelig å komme klar av igjen - begynner interessen for forbedefrø mere og mere å gjøre sig gjeldende. Forbeten står ikke fullt ut på høide med kålrot og nepe i avl; men på grunn av den plantesygdning som jeg nevnte, blir det mere og mere nødvendig å gå fra kålrot og nepe til dyrkning av forbete, fordi den ikke angripes av klumprot. Nu har tollen på dette frø tidligere vært meget stor, den har vært beregnet under havefrø, 60 øre pr. kg., og med de tillegg vi har hatt, er det blitt kr. 1,08. Da vi av dette forbedefrø må så 2 - 2 1/2 a 3 kg. pr. mål mot 1/2 til 3/4 kg. pr. mål av kålrot og nepefrø, har det vært en nokså stor tyngsel å betale en så stor toll. Departementet har vært opmerksom på det, og som det vil sees av proposisjonen, er der nu forslag oppe om nedsettelse av tollen til det halve, altså til 30 øre, og det går da også den enstemmige innstilling ut på. Når jeg har bedt om ordet, er det for å gjøre statsråden opmerksom på at vi her i landet, såvidt mig bekjent, avler lite eller ikke noe av dette betefrø. En ytterligere nedsettelse av tollen vilde neppe komme på tverke for noen frøavl av forbete. Jeg har konferert med havebrukskonsulenten om det, og han sa at det bare forsøksvis er en del frøavl igang. Men det synes mig at en toll på 30 øre, som med tilleggene nu gjør 54 øre, - og med den utsedsmengde man skal ha pr. mål gjør en utgift av kr. 1,55 pr. dekar dyrket forbete - den er såvidt stor at jeg vil henstille til departementet neste år å overveie om tollen ikke ytterligere kan settes ned. Skulde det komme på tverke for de bestrebelser som er igang for å avle dette frø her i landet, måtte det kunne gå an på annen måte - så lenge denne avl er så ubetydelig som den er idag - å komme den til hjelp, slik at man ikke får en så betydelig utgift på anvendelsen av betefrø som vi selv efter proposisjonen og innstillingen fremdeles får. Den blir, såvidt jeg kan forstå, fremdeles omtrent på høide med selve prisen på frøet. Jeg har ikke villet opta noe avvikende forslag. Jeg vil innskrenke mig til å henstille til departementet å overveie til neste år en ytterligere nedsettelse av tollen på forbedefrø.

Moseid: Det er som den forrige taler oplyste, nu en ganske rask overgang fra dyrkning av turnips og kålrot til dyrkning av beter mange steder, og enda er frøproduksjonen her i landet liten. Jeg har for min del derfor ikke villet motsette mig den nedsettelse av tollen som var foreslått av departementet, og som komiteen enstemmig er gått med på. Men på den annen side vil jeg gjøre opmerksom på at det godt kan være mulig at forholdene her i landet ligger slik til rette for frøproduksjon også når det gjelder beter, at det vil være riktig å beskytte den. Jeg vil derfor henstille til departementet at det ikke foretar sig noe her i retning av ytterligere nedsettelse, før det er på det rene hvorledes vilkårene for frøproduksjon av beter stiller sig. Det er forsøk i gang. Dette er jo en forholdsvis ny produksjon, og det vil derfor være riktig av departementet først å være på det rene med hvorledes produksjonsvilkårene ligger til rette, før der treffes noen nye skritt på dette område.

Nersten: Jeg har bedt om ordet fordi jeg er aldeles uenig i den henstilling som er kommet fra hr. Bærøe om at departementet også skal ta under overveielse å ta vekk den siste rest av denne toll eller ytterligere å nedsette den. I den landsdel jeg i likhet med hr. Moseid representerer, har distriktene gode betingelser for frøavl og avler allerede nu en rekke frøsorter - etter distriktenes størrelse betydelige kvanta, og de passer også for landsdelens jordbruk. På det nuværende tidspunkt, før disse frøavlsforhold er uteksperimentert og det er vunnet den nødvendige erfaring, vil det derfor være meget uklokt om man satte tollene ytterligere ned.

Presidenten: Den forandring innstillingen her inneholder i forhold til den gjeldende tariff, er at under l.nr. 213 a, Rotvekst- og annet grønnsakfrø, som nu omfatter alene turnips og kålrot, medtas også forbedefrø.

Votering:

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Angående l.nr. 313 og 314 uttalte

Nordlie: Jeg ser av innstillingen under II at komiteen foreslår en ny formulering av bestemmelsene under l.nr. 313 og 314. Jeg vil bare gjerne spørre hvad det betyr når det står: "4 fliser: a. 30 mm. tykke og derover". Det står svært liten beskrivelse, og når det går så fort, er det uråd å ha oversikt over alt. Jeg vil gjerne be om en liten forklaring før jeg stemmer over den post. Jeg går ut fra at ikke forblendsten kommer inn under det. Jeg vil gjerne høre om det er komiteens mening.

Lykke: Det er l.nr. 313 og 314, fliser, som er forandret - ikke forblendsten, som står under l.nr. 320 og 321.

Nordlie: Med fliser forstår man også ofte forblendsten og spaltsten, og når man skal fortolle disse varer senere, kan de kanskje komme til å bli betraktet som fliser. Men jeg vil håpe at man etter den debatt som her er ført, og det svar jeg fikk av hr. Lykke, ikke skal risikere det. Det vilde i tilfelle påføre utgifter ved byggearbeide som næsten ikke lar sig beskrive i farten.

Lykke: Hr. Nordlie kan sikkert gå ut fra at det ikke vil bli foretatt noen forandring, slik som han er bange for.

Angående l.nr. 307 uttalte

Hornsrud: Som man vil se har jeg forbeholdt mig å opta et fra innstillingen avvikende forslag for såvidt angår manometre under l.nr. 307. Firmaet A/S Clausen, Kaldager & Co., Skotselv, andrar om at tollene på manometre forhøies fra 10 til 18 pct. som grunnsats. Jeg har litt kjennskap til denne bedrift. Det er en liten bedrift riktignok, men det er en bedrift som er helt konkurransedyktig, som kan holde den utenlandske konkurranse

helt stangen med hensyn til kvalitet; men det er vanskelig for en liten bedrift, som har et lite marked som det norske, å kunne holde den utenlandske konkurranse stangen med hensyn til prisen. Derfor har de bedt om det var mulig å få forhøiet den grunnsatsen fra 10 til 18 pct. Jeg har funnet å kunne gå med på en mellemting, og foreslår derfor tollene forhøiet fra 10 til 15 pct. I komiteen er jeg blitt stående alene, men jeg har grunn til å tro at hr. Moseid, som ikke var til stede, står på den side som jeg står idag. Videre har jeg grunn til å tro at enkelte av mine ærede partifeller som hr. Haavardstad og hr. Bergsvik også er gått over til mitt standpunkt. Hvorvidt det er flere av komiteens medlemmer som har gått over, skal jeg ikke uttale mig om; jeg vil håpe at medlemmene selv vil gjøre rede for sig. Det er i hvert fall meddelt at hr. Braadland også skulde stille sig nokså velvillig. Men jeg skal ikke gå lenger med hensyn til opregning av hvorledes stillingen er i komiteen. Det som for mig er det avgjørende, er at vi står overfor det å kunne holde en liten bedrift som produserer kvalitetsvarer, oppe så den ikke går under. Det er et hensyn som for mig er det bestemmende både i denne sak og i alle andre saker av lignende art som foreligger. Jeg personlig har ikke noe avgjort standpunkt når det gjelder tollsaker. Jeg er av prinsipp frihandelsmann - varebytte etter behovet - og vilde være det også idag, om stillingen var en annen i Europa og i verden. Men efter at England har gått over til proteksjonismen og systematisk beskytter sin produksjon, er vi så å si nødt til å gjøre det samme. Det er ikke fordi vi vil, men fordi vi er nødt til det. Vil man ikke gå til å beskytte en sådan bedrift som denne, risikerer man at den går under, og hvad vil da følgen bli? Jo, følgen vil ganske enkelt bli den, at når man får ødelagt en sådan liten kvalitetsbedrift som denne, så vil ganske visst prisen på tilsvarende produkter senere bli satt op, så de norske forbrukere av denne artikkel rimeligvis vil måtte svi for det. Jeg har trodd at det i det heles interesse vil være klokt å gå med på det av mig antydede forslag, som jeg hermed optar, og hvorefter manometre og vacuumetre utskilles som et eget punkt under l.nr. 307 a, med satsen 15 pct.

Lykke: Jeg tør si at der i komiteen har vært almindelig sympati for det andragende som foreligger her. Denne lille fabrikk synes å ha arbeidet ganske godt og har ialfall laget et godt produkt. Nu påstår de at de blir undersolgt særlig av tyske instrumentfirmaer. Dette er jo et produkt som brukes i skibsfarten og i all industri, så man må jo være varsom med å fordyre det også av den grunn. Men vanskeligheten ligger dog kanskje ikke så meget i det som i den ting at dette løpenummer i tariffen inneholder en masse instrumenter av lignende art. Det er teknisk måle- og kontrollapparater så som trykkmålere, manometre, hastighetsmålere, indikatorer, vannmålere, gassmålere, elektrisitetsmålere, voltmetre, amperemetre o.s.v. o.s.v. Som man ser, står alle disse under ett tariffnummer, og alle sammen med den samme verditoll som er på maskiner, 10 pct. ad valorem. Hvis man nu skulde følge hr. Hornsruds forslag - som der i komiteen ikke mangler lyst til å følge - og skyve ut manometre og vakuummeter og sette dem i 15 pct., så blev der en brist i logikken. Jeg skulde enda være med på det, hvis det

ikke hadde vært så uheldig at jeg kom til å kikke på stortingsproposisjonen for 1933, hvor der omhandles en annen artikkel som kommer under samme nummer, nemlig gassmålere. Ifjor forelå der i proposisjonen, i komiteen og for Stortinget, et andragende fra A/S Norsk Gassmåler- og Metallvarefabrikk, Bergen, hvori den først ber om tollfrihet for de deler til gassmålere som den er henvist til å importere, og dernæst om øket tollbeskyttelse for sin fremstilling av sådanne målere. Dette blev avslått. Nu står vi altså overfor et andragende som også forelå dengang, - det har foreligget i mange år, dette andragende som vi nu behandler, og da spør jeg meg selv: vil ikke konsekvensen av at vi går med på hr. Hornsruds forslag være at de kan rette en bebreidelse mot oss, de som ifjor søkte om forhøielse for gassmålere men fikk det avslått, med det argument at samtlige disse apparater blev henført til en klasse som idag har 10 pct. + 80 pct. = 18 pct. verditoll? Det er det som gjør det så uhyre vanskelig for mig å gå med på dette. Jeg vilde meget gjerne ha gjort det, men jeg er bange for konsekvensene. Jeg skulde være tilbøielig til å fremsette et sådant forslag: Det henstilles til departementet å undersøke om der ikke bør fastsettes minimumstollsats for visse instrumenter som er gjenstand for norsk produksjon. - Jeg kan nemlig tenke mig at hverken 10 eller 12 eller 15 pct. i visse tilfelle kan beskytte mot billigere instrumenter, sådanne kan vi allikevel få inn, og det vil være til stor gene for den fabrikk det her gjelder. Hvis man foruten den vanlige 10 pct. + 80 pct., altså 18 pct. toll, kunde få en begrensning slik at f.eks. et 3 tonns vakuummeter eller manometer ikke fikk en lavere toll enn kr. 2,50 og et 6 tonns ikke lavere enn 3-4 kroner, så tror jeg fabrikk blir bedre beskyttet enn om vi går med på et forslag som forhøier en enkelt artikkel under dette nummer, fra 10 til 15 pct. ad valorem. Jeg vil si at jeg lenge var stemt for å gå på med hr. Hornsruds forslag, helt til jeg fikk se hvad vi hadde gjort ifjor; men efter det tør jeg det ikke. Jeg vil derimot fremsette det forslag jeg har antydnet her, for at departementet til neste år kan utrede på hvilken måte denne fabrikk skal kunne beskyttes, enten på den måte at man forhøier tollen, hvis utredningen viser at det ikke vil ha konsekvenser, eller - hvis vi ikke kan forhøie tollen over 10 pct. grunntoll - at vi da kunde få en bestemmelse om en minimumssats, en bestemt sats som tollen, inklusive tilleggene, ikke kan komme under. Imidlertid vil jeg håpe at fabrikk kan holde det gående også til neste år. Den har jo vist en usedvanlig og påskjønnelsesverdige seiglivethet hittil.

Presidenten: Der er inntegnet en lang rekke talere, og presidenten vil foreslå at taletiden for de talere som herefter tegner sig under behandlingen av dette løpenummer, begrenses til inntil 2 minutter.

Votering:

Presidentens forslag bifaltes enstemming.

Hr. Myklebust inntok her presidentplassen.

Alvestad: Presidenten går så fort frem, og jeg vil bare for ordens skyld gjøre opmerksom på at ikke alle nuværende tollsatser står i den tariff som presidenten refererer etter. De er nemlig ennå ikke kommet inn i tariffen, de forandringer som Stortinget foretok i mars måned i år, og jeg går ut fra, til tross for at presidenten ikke har gjort opmerksom på det, at disse tollsatser fremdeles står ved kraft, så vi ikke behøver å komme tilbake til dem.

Med hensyn til manometre, som det er vakt mosjon om her, tør jeg forsikre at det i hvert fall ikke er mange bedrifter som omfattes med så pass stor og sterk sympati som nettopp denne bedrift i Øvre Eiker som lager disse manometre. Bedriften lager både gode varer, og det er norsk produksjon, så å si utelukkende av norske råstoffer. Men det som tidligere har stått hindrende i veien for at man har kunnet hjelpe denne bedrift, er det som det alltid har vært hevdet fra departementet og fra dem som står oppe i det daglige og praktiske fortollingsarbeide, at det ikke var praktisk og ikke lot sig gjøre å ta ut f.eks. manometre eller det og det instrument, ut av gruppen instrumenter for øvrig, uten at man får en serie av lignende andragender, som kan være like berettiget som dette. Ellers viser det sig jo, forutsatt at statistikken er riktig, at der ikke er skjedd noen forskyvning i importen til fortrenghet for den norske produksjon. Importen av manometre har holdt sig omtrent likedan helt fra 1909, og dengang var tollbeskyttelsen bare 10 pct., og nu er den 18 pct. Og dengang var den tyske mark, som man jo må kalkulere etter her, da Tyskland er den verste konkurrent, adskillig billigere enn idag, så fabrikkene har praktisk talt dobbelt så høi beskyttelse nu som første gang jeg var med på å behandle denne sak. Men det forhindrer jo ikke at det kan være riktig, det som hr. Hornsrud sa, at denne bedrift kanskje nu står foran et være eller ikke være. Men der er jeg enig i hr. Lykkes betraktninger, at en forhøielse til 15 pct. plus tilleggene, altså til sammen 27 pct., heller ikke er nok til å berge bedriften. Under de foreliggende omstendigheter vil jeg i hvert fall innskrenke mig til å støtte hr. Lykkes forslag og be departementet se på dette til neste år, om det kan finne en utvei til å hjelpe denne bedrift.

Jon R. Aas: Jeg vil få lov til å støtte det av hr. Hornsrud fremsatte forslag. Hr. Alvestad uttalte sin store sympati for denne bedrift. Den uttalelse har jeg hørt fra mange hold i mange år. Jeg har nemlig nu i 13 år arbeidet med departementet for å få en ytterligere støtte for denne manometerfabrikk. Den har forsøkt å leve på sympati i alle disse år, men det vet også hr. Alvestad at på bare sympati kan man ikke leve i lengden. Jeg tror også hr. Alvestad av og til har brukt den uttrykksmåte når det gjaldt andre saker. Hr. Lykke nevnte fordyrelse for skibsbygningsindustrien, når man forhøier tollene på manometre, men han la ikke noen vekt på det, og det er jeg fornøiet med at han sa. Etter proposisjonen later det til at de hvis råd man har innhentet, har lagt stor vekt på det. Men jeg tror å kunne si at når f.eks. et verksted avgir tilbud på bygging av et skib, spiller ikke prisen på manometre inn, - det er ikke tale om procenter, ikke engang om pro mille av anbudsprisen. Dessuten

har De mekaniske verksteders landsforbund, som jo omfatter de største forbrukere av disse manometre, bedriftens største kunder, anbefalt denne forhøielse, som hr. Hornsrud her foreslår. Så har vi de såkalte tekniske vanskeligheter, som også hr. Lykke nevnte idag. Jeg har hørt snakke om det i departementet nu i alle disse 13 år. Hr. Lykkes forslag går ut på at departementet skal forsøke å overvinne disse tekniske vanskeligheter. Det kan kanskje gå 13 år til før det skjer, hvis det overhodet noensinne skjer.

Hr. Lykke brukte uttrykket at det var en brist i logikken, når hr. Hornsrud fremsatte dette forslag og vilde rive manometre ut av det løpenummer hvor de står sammen med en rekke andre. Jeg er ikke sakkyndig på det tolltekniske område; men jeg vil ikke frakjenne mig enhver logikk, og jeg synes det må være en brist i den tolltariffmessige logikk når man plaserer under samme løpenummer en rekke forskjellige varer og sier at man kan ikke røre ved tollsatsen for den ene, for det gjelder de andre også. Man kan altså ikke dele op; det som engang er laget, må være slik. Den logikk har jeg vanskelig for å forstå. Forholdet for denne bedrift, som ligger i min kommune, og som jeg kjenner meget godt, er det at nu står de snart foran den tid da de må bestemme enten de skal fortsette eller ikke. Fabrikkenes innehavere, som oprinnelig var arbeidere og kjøpte denne fabrikk av den bekjente norsk-amerikaner Peder Lobben, arbeider selv daglig i fabrikk som de andre. Det kontormessige og administrative utfører de på overtid uten å beregne godtgjørelse for det. Fabrikkenes arbeidere har fått sig forelagt regnskapene og har frivillig på eget initiativ - såvidt jeg vet - gått med på lønninger under de tariffmessige for å holde det gående. Men engang kommer man derhen at dette ikke kan gå lenger. De fabrikerer en utmerket kvalitetsvare, det kan ingen bestride; de har ikke villet fabrikere en dårligere kvalitet, fordi de derved vil ødelegge sin bedrift i det lange løp. Men der kommer adskillige manometre av dårligere kvalitet inn fra utlandet og konkurrerer. Det norske marked er jo begrenset, og der forlanges så forskjelligartede manometre at det er vanskelig for en norsk bedrift, således som de utenlandske å kunne spesialisere sig bare på en enkelt artikkel og kaste sig over den for å produsere den billigst mulig. Den må lage manometre av alle dimensjoner. Det er også en vanskelighet for en sådan bedrift i et lite land. Dette er den eneste manometerfabrikk som finnes i landet. Blir den nedlagt, har vi ingen. Det er en nøkkelindustri for den øvrige industri, og det er ikke utenkelig at den dag igjen kan komme i Norge da man kunde ønske at man hadde en slik manometerfabrikk. Og overfor den fordyrelse som der argumenteres med i proposisjonen fra dem som har uttalt sig, og hvis skrivelser refereres, skal man være opmerksom på at den dag ganske sikkert vil komme da den norske manometerfabrikk ikke driver lenger, hvis den ikke ydes denne støtte. Jeg anbefaler hr. Hornsruds forslag på det beste.

Hognestad: I komiteen var der svært delte opfatninger. Man var ikke klar over om man skulde gå med på å støtte denne fabrikk eller ikke. Etter det som nu foreligger, finner jeg -

som i grunnen oprinnelig hadde tenkt å stemme for hr. Hornsruds forslag - at jeg nu vil stemme for det, siden han har tatt det op som en egen post og slik at det ikke omfatter alle de andre artikler som er nevnt under det løpenummer. Etter det som ellers er oplyst om bedriften og etter de senere opplysninger jeg har fått, etter at innstillingen var avgitt, har jeg ingen betenkeligheter ved å stemme for hr. Hornsruds forslag.

Moseid: Det forholder sig som av hr. Hornsrud oplyst, at under den foreløbige gjennomgåelse av tolltariffen erklærte jeg mig villig til å være med på noen beskyttelse av den bedrift det her dreier sig om. Men da innstillingen fredag den 1 juni blev avgitt, var jeg dessverre optatt i et annet møte, slik at jeg ikke fikk anledning til å delta i den avsluttende behandling, og det er grunnen til at hr. Hornsrud er blitt stående alene. Ellers vilde jeg ha sluttet mig til den dissens han har tatt. Jeg vil anbefale hr. Hornsruds forslag. Det er ganske visst riktig hvad hr. Lykke uttalte, at denne bedrift har vist stor seiglivethet og har holdt det gående under vanskelige forhold; men da er der vel dobbelt grunn til å vise forståelse og hensynsfullhet, når selv det dyktige arbeide som her er lagt ned holder på å bli resultatløst. De holder på å måtte gi op. Med hensyn til de økonomiske konsekvenser for dem som benytter disse apparater, er det oplyst i komiteen at det ikke kan betegnes som noen betenkelighet. Det spiller overordentlig liten rolle for dem som skal benytte sig av disse instrumenter, og det vil fremgå av det som anføres på side 43 i proposisjonen, at De mekaniske verksteders landsforening har uttalt at ansøkerfirmaet leverer en utmerket kvalitetsvare, og de har anbefalt den nugjeldende grunntoll på manometre og vakuummeter forhøiet til 15 pct. av verdien. Når de som skal benytte disse instrumenter, stiller sig velvillig og finner at det er berettiget å støtte en norsk bedrift, synes jeg nok at der er all grunn i denne tid til å imøtekomme et sådant andragende. Med hensyn til de konsekvenser det kan ha for tollene på andre instrumenter tør jeg ikke uttale noe sikkert om det; men jeg tror vi får gjøre her, som Stortinget så ofte må gjøre, vi får ta de enkelte spørsmål op til bedømmelse, og finner vi det berettiget, får vi imøtekomme det.

Statsråd Lund: Det må jo innrømmes at dette ikke er noen stor sak i og for sig. Som det er oplyst i proposisjonen dreier innførselen sig om en verdi av rundt regnet 40 000 kroner om året, og samtidig er produksjonsverdien for den norske fabrikk også opgitt til omtrent det samme beløp. Det er også riktig, som det har vært fremhevet her før, at saken har vært oppe gjentatte ganger; men Stortinget har da like så litt som de forskjellige regjeringer funnet å kunne anbefale noen forhøielse, og jeg tror nok man kan si at det har vært vesentlig av prinsippmessige grunner at man ikke vil gå til en forhøielse av disse ting som benyttes i så stor utstrekning i industrien - eksportindustri, skibsfart o.s.v. Men det sies jo så ofte, når man vil ha en forhøielse: Javel, her er dumping, og jeg tror nok også at det ofte sies uten at man egentlig har noe sterkt grunnlag å bygge på. Den eneste som jeg har sett har undersøkt dette spørsmål er Norsk Dampkjedelforening, og den

sier om dette, at den har innhentet prisoppgaver for å konstatere hvorledes det ligger an med prisene og konkurransen, og den finner det uberettiget ut fra disse opgaver å tale om dumpingpriser på de utenlandske varer. Det er den eneste faglige opplysning, om jeg så må si, som foreligger om dette spørsmål. Og det forholder sig også så som opplyst her i proposisjonen, at i realiteten er den toll som disse hadde i 1930 forhøiet ved 20 pct. tillegget fra 15 til 18 pct., og det har heller ikke vist sig å være noen stigning i importen. Jeg tror at det under disse omstendigheter vil være forsiktigst - det er jo ikke godt å vite nu, for der har jo vært så mange sympatiuttalelser, hvad der i virkeligheten er komiteens innstilling - at man holder på det som var komiteens oprinnelige innstilling på 1 medlem nær. Jeg tror det er riktig som fremhevet av hr. Alvestad og hr. Lykke, at det har sine store betenkeligheter å ta av den almindelige gruppe, som heter tekniske kontroll- og måleapparater og rive ut et enkelt ledd som her og sette det i en særstilling. Man kan være ganske viss på at man da meget snart må ta standpunkt til alle de øvrige ting som der er nevnt, og jeg tror neppe Stortinget vil gå med på en almindelig forhøielse for alle de måleapparater som det her er spørsmål om.

Presidenten: Dei talarar som kjem heretter, har upp til 2 minuttar i taletid.

Tandberg: Jeg må også i likhet med en del av de foregående talere beklage at komiteen ikke har funnet å kunne gå med på en liten beskyttelse for aktieselskapet Clausen & Kaldager. Denne bedrift er den eneste norske på dette område, og den driver under sådanne forhold at den må innstille hvis den ikke får en liten beskyttelse. Den beskjeftiger ca. 14-15 mann, og det er av den aller største betydning for arbeiderne og for kommunen at selskapet gis den beskyttelse det har søkt om. Jeg ser at departementet har søkt underretning hos flere selskaper som har uttalt sig i den anledning, og de fleste som har uttalt sig, har såvidt jeg forstår særinteresser på det område, så det er ikke noe rart at de så å si har avvist det. Et bevis på hvilken verdi disse uttalelser har ser jeg i at Norges Dampskibsforening uttaler at forholdene for ansøkerselskapet ikke ligger således an, at det er nødvendig. Men det er jo nettopp det det er, for det er et faktum at fabrikken må stoppe hvis den ikke får denne beskyttelse. Den har jo nu flere år gått med underskudd, og arbeiderne har frivillig - de har budt sig til det - gått med på å arbeide for redusert lønn for å holde liv i bedriften. Under sådanne omstendigheter synes jeg det vilde være sørgelig ikke å gå med på en beskyttelse her og på den måte ødelegge en liten norsk industri, og hvis den ikke får denne beskyttelse, må den stoppe, og arbeiderne må da over til forsorgen - jeg har kjennskap til det, jeg har undersøkt det, og jeg kjenner forholdene helt ut, så jeg vil anbefale at så mange som mulig stemmer for hr. Hornsruds forslag.

Hr. Hambro inntok presidentplassen.

Bergsvik: Det er rett det som hr. Hornsrud sa i innlegget sitt, at det var fleire av oss som gjerne vilde vera med på å røysta for ein liten tollauke her, dersom det kunde skiljast ut frå dei andre måleapparat som var der, og etter det framlegget hr. Hornsrud no har referert, og som departementet finn kan gjennomførast teknisk, vil eg røysta for framlegget frå hr. Hornsrud.

Presidenten: Innstillingen og de av hr. Hornsrud og av hr. Lykke fremsatte forslag er nu optatt.

Lykke: Mitt forslag kommer jo kun i tilfelle av at hr. Hornsruds forslag ikke vedtas her. Jeg trodde det kunde voteres over det når vi var ferdig med tolltariffen for øvrig.

Presidenten: Presidenten hadde den opfatning at hr. Lykkes forslag hadde en noe videre ramme, for det lyder at det henstilles til departementet å undersøke om der ikke bør fastsettes minimumstollsats for visse instrumenter som er gjenstand for norsk produksjon - og det er vel ikke helt tilgodesett om den enkelte fabrikk får en spesialbeskyttelse.

Lykke: Jo, hensikten med mitt forslag er dermed på en måte opfylt.

Alvestad: Presidentens opfatning er riktig, hr. Lykkes forslag i sin nuværende ordlyd har en videre ramme, så det er det videstgående.

Presidenten: Presidenten går ut fra at der først må bli å votere alternativt mellom innstillingen og hr. Hornsruds forslag.

Hornsrud: Ganske riktig.

Presidenten: Uansett hvorledes denne votering faller ut, mener presidenten der må være anledning til å votere over hr. Lykkes forslag.

Hornsrud: Også enig i det.

Presidenten: Innstillingen går ut på en toll av 10 pct. av verdien. Hornsruds forslag under l.nr. 307 lyder så:

- a. tekniske måle- og kontrollapparater, såsom trykkmålere (manometre), hastighetsmålere (tachometre), indikatorer, vannmålere, gassmålere, elektrisitetmålere, voltmetre, ampèremetre, wattmetre, galvanometre, isolasjonsmålere, termometre, barometre, kompasser og nautiske instrumenter samt deler dertil.
1. Manometre og vacuumetre a.v. 15 pct. 2.
Andrea.v. 10 pct.

Votering:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og det av Hornsrud optatte forslag bifaltes Hornsruds forslag mot 61 stemmer.

Presidenten: Det blir så å votere over hr. Lykkes forslag.

Lykke: Jeg tar forslaget tilbake.

Om l.nr. 609 - Osteløpe, normal, samt ostefarve - -
1 kg. kr. 0,06

uttalte

Hognestad: Som det fremgår av innstillingen, er der et mindretall i komiteen som tar opp det forslag under l.nr. 609, Osteløpe, som Stortinget vedtok ifjor og regjeringen ikke satte i kraft. Det er merkelig slik som departementet har gjort i innstillingen. Ellers pleier de jo å referere hvorledes saken har vært behandlet, men her nevner det ikke at Stortinget vedtok denne tollsats ifjor. Det er mulig de synes, slik som de har behandlet dette nummer, at det ikke er noe å reklamere med og derfor vil de tie stille. Forholdet er jo det, at denne osteløpefabrikk er ikke noen stor fabrikk, men den kan utmerket godt produsere all den osteløpe som de norske ysterier behøver. Ysterikonsulent Mossige og de meieribestyrere jeg har snakket med, sier at den er fullt konkurransedyktig med den danske osteløpe, og jeg kan ikke forstå at der kan være noen grunn for Stortinget til ikke å vedta den samme tollsats som blev vedtatt ifjor. Forholdet skulde være akkurat det samme i år som det var ifjor. Det er mange som sier at det er en liten bedrift, men i Sverige har de begunstiget en masse småbedrifter, og jeg tror ikke det er riktig bare å begunstige disse store bedrifter på tusen mann eller flere hundre mann. Man må se det hele i sammenheng. Her blir forholdsvis mange penger i landet på hver arbeider, og det vil ha en stor betydning, men det vil ikke ha noen betydning for ostefabrikkene, for på en kilo osteløpe, som koster kr. 1,70, produserer de 500 kilo ost. Dessuten er det et biprodukt. Vi vet at det lages av kalvemaver og det er jo bare gjødsel, men hvis de blir foredlet til osteløpe, blir de til et verdistoff, som ellers må importeres fra utlandet, så jeg forstår ikke hvad som skulde tale mot at man går med på dette. Jeg tror at grunnen til at det ikke blir brukt norsk osteløpe er konservatisme, det er treghet fra meieribestyrerne og meierskene, og da mener jeg at de som ikke vil bruke norsk osteløpe, kan godt betale det beskjedne tillegg som det her er tale om. Jeg vil på det beste anbefale at Stortinget vedtar den tollsats for osteløpe som var vedtatt ifjor, det tror jeg vil tjene både meieriene og landet best.

Statsråd Lund: Jeg tror ikke den siste ærede taler med rette kan rette noen bebreidelse mot departementet med hensyn til behandlingsmåten. Ethvert menneske ialfall her i Stortinget vet at for ikke mange måneder siden blev saken behandlet, og det blev uttrykkelig forutsatt at departementet skulde ta saken opp på ny. Derfor begynner også proposisjonen for dette punkts vedkommende således: Departementet har optatt til fornyet

overveielse, o.s.v. Jeg tror ikke det skulde kunne være noen misforståelse, eller at man har søkt på noen måte å legge skjul på noen ting, og det vilde jo heller aldri departementet innlate sig på. Med hensyn til selve denne sak så har den jo vært oppe før, og her gjelder det i utpreget grad hvad jeg sa sist, nemlig det: at selv om det ikke kan være en så stor sak, så er det av de ting som kan irritere og som vi vet lett vil irritere land som vi har handelsforbindelse med, og da er det et spørsmål: Er det her grunn til å gå til denne forhøielse? Den forhøielse det her er spørsmål om, er jo ganske svær. Det er nemlig en forhøielse fra 7 til 30 pct. av verdien. Nu er forholdet det, at importen har vært synkende de senere år, siden 1930 har den vært synkende til enhver tid, og samtidig: det gjelder her kun en eneste norsk fabrikk. Og hvor mange folk beskjeftiger den fabrikk utenfor eieren selv? Jo, den beskjeftiger 1 - een - mann. Det er altså i den anledning vi skal foreta en tollforhøielse og underrette Oslomaktene og ha det hele apparat i den anledning. Det er foruten disponenten 1 - een - mann, og den vare de fremstiller, brukes altså utelukkende av meierier og ysterier. Nu må man vel si at det norske landbruk og de norske meierier og ysterier er så sterkt organisert og er så sterke og myndige at de i den utstrekning som det er rimelig, selv kan bestemme at her vil vi bruke norsk vare. Det vil dog være en meget lettere og smidigere ordning at disse organisasjoner som er så sterke, nu sier: Vel, i den utstrekning som det er mulig og som forholdene tilsier det, skal vi ta denne vare fra denne ene norske fabrikk vi har. Det spiller så svært liten økonomisk rolle for meieriene og ysteriene å gjøre det, og da vil jeg henstille at disse sterke organisasjoner gjør dette, så at vi ikke i anledning av denne lille sak skal ha historier og henvendelser til utlandet i anledning av en tollforhøielse. Jeg vil derfor tillate mig å anbefale flertallets innstilling som på dette punkt slutter sig til proposisjonen.

Presidenten: Presidenten lar votere over Hognestads forslag som går ut på en toll av 15 øre pr. kg. i motsetning til den gjeldende tariffs 6 øre pr. kg.

Lykke: Jeg gjør opmerksom på at til disse 6 og 15 øre kommer disse 80 pct.'s tillegg, så det blir en ganske kraftig forhøielse på den vare, hvis fremstilling sysselsetter een mann.

Moseid: Det er ingen grunn til å skremme med noen kraftig forhøielse av tollen på denne vare, den spiller en helt forsvinnende rolle for prisen på de varer som den benyttes til fremstilling av. Det er ingen ting i veien for at vi her kan være helt selvhjulpne, vi kan fremstille all den osteløpe vi har bruk for, og personlig synes jeg ikke det er noen alvorlige betenkeligheter ved å gå med på det forslag som er fremsatt av hr. Hognestad. Jeg vil anbefale det.

Sundby: Denne forhøielse gjelder jo ikke bare bedriften, men det gjelder også at vi skal få utnyttet kalvemavene, som nu ikke blir verd noen ting. Efter hvert kan ialfall det komme til

å bety en del. Så vil jeg si til den ærede finansminister: er han ikke det minste orientert med hvad hans kollega landbruksministeren foretar? Vi hadde en deputasjon forleden dag fra de største meierier i de forskjellige landsdeler som erklærte at ved den proposisjon som er fremsatt nu, så vil det ramle sammen sannsynligvis både på Vestlandet og i Trøndelag og etter hvert andre steder også med de sterke meieriorganisasjoner finansministeren trygget sig til. Det er ikke så, at når man spenner benene unda en ting, står den allikevel.

Presidenten: Presidenten vil henstille til representantene herefter å forlange ordet under de enkelte løpenummer, før de blir optatt til votering, men har ikke villet nekte å gi de talere ordet som har tegnet sig. Presidenten foreslår imidlertid nu tiden begrenset til 2 minutter for dem som herefter tar ordet - og anser det som enstemmig bifalt.

Lykke: Den bedrøvelige tilstand som hr. Sundby forteller det er ut over landet, skulde vel ikke egentlig tilsi oss å fordyre et nødvendig produkt som osteløpe for meieriene, og om den ene mann som er ansatt her, kan produsere så meget mere osteløpe og anvende så mange flere kalvemaver, er vel nok så tvilsomt, skulde jeg anta. Det som gjør at jeg stemmer mot, er for det første det, at jeg mener at det ikke er grunn til å fordyre varen. Men for det annet er det det, at dette blir absolutt optatt som pirk, for det eneste land som vi praktisk talt kjøper dette av, er Danmark, og vi har en annen ting som også er med i innstillingen, hvor det også gjelder Danmark. Det er i og for sig ikke betydelige ting, men det er nålestikk.

Presidenten: De efterfølgende talere har inntil 2 minutter.

Bergsvik: I samhøve med det som både finansministeren og no formannen i nemda sa, vil eg gjera merksam på at det i 11 månader i fjor vart ført inn for 52 000 kronor av dette produkt. For det andre vil eg gjera merksam på, når det vart sagt at dette vil gjera vara dyrare, at nettupp dei som skal kjøpa vara, har tilrådt denne tollauken; det må me ikkje gløyma. Endå um det ikkje er meir enn ein mann i fabrikk, vil det ikkje ha so svært lite å segja likevel, med di at ein får selja råproduktet, og når dei som skal betala det, tykkjer det er rett og rimeleg, skynar eg ikkje kvifor Stortinget ikkje kann vera med på det.

Bærøe: Når jeg ikke er med på dette, er det rett og slett fordi vi må undgå det irritasjonsmoment vi får ved å legge på denne forhøielse. Og det kan undgås med full tilgodeseelse av fabrikk ved at meieriorganisasjonene kjøper norsk løpe. Jeg begriper ikke at disse folk som er gått inn for denne forhøielse, ikke kan kjøpe denne løpe allikevel fordi den er norsk. Jeg er enig med hr. Lykke i at vi ikke skal drive med nålestikk. Vi skal samle oss om de ting som har stor betydning og hvor vi har vanskeligere for å støtte norsk produksjon uten en tollforhøielse.

Lykke: Jeg skal ikke ta op noen debatt. Jeg vil bare gjøre opmerksom på at de vedtak vi gjør her må komme under II. Vi holder nu på med I, men alle disse vedtak må komme under II.

Presidenten: II omfatter forhøielser som trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer, og det vi nu behandler, er de forhøielser som skal være gjeldende ordinært fra 1 juli.

Lykke: Som statsråden har gjort opmerksom på, er de tollforandringer som er foreslått av departementet formelt i orden, men de som Stortinget vedtar, vil måtte kommuniseres.

Presidenten: Presidenten er opmerksom på det forhold at de må kommuniseres til Oslomaktene o.s.v., men mener at man allikevel her kan votere over det.

Votering:

Hognestads forslag - 15 øre - blev med 72 mot 63 stemmer ikke bifalt.

Under l.nr. 612 hadde komiteen innstillet:

Papir og papp samt arbeider derav:

3. papp, ufarvet eller farvet i massen, pakk-, kardus- og makulaturpapir samt kulørt papir til tapeter:
 - a. isolasjons- og panelingsplater, også av sammenklebet papp, 1 kg. kr. 0,04.
 - b. ellers, 1 kg. kr. 0,03.

Hr. Myklebust inntok presidentplassen.

Ødegaard: Under dette løpenummer er det et produkt som komiteen har foreslått en forhøielse fra 3 til 4 øre pr. kg. for. Det er isolasjonsplater. Imidlertid gjør jeg opmerksom på at det andragende som ligger til grunn for dette forslag om denne forhøielse, er et andragende fra Hunton Bruk på Gjøvik, som gikk ut på en forhøielse til 60 øre pr. kvadratmeter. Den nuværende toll er 17 øre pr. kvadratmeter, mens den forhøielse som komiteen har foreslått, blir ca. 24 øre. Det vil herav fremgå at det er et ganske stort skille mellom andragendet og det innvilgede. Jeg må jo, slik som saken ligger an, beklage at komiteen ikke er gått lenger.

Lykke: Den sak som hr. Ødegaard nu behandler, kommer vi til under II.

Ødegaard: Vi behandler l.nr. 612, og dette hører inn under l.nr. 612.

Jeg gjør imidlertid oppmerksom på, hvad det fremgår av innstillingen, nemlig at departementet allerede i 1932 foreslo at det blev 5 øre pr. kg. i toll for disse isolasjonsplater, men senere blev det forandret av komiteen til 3 øre. Den bedrift som det her gjelder, er nettop en bedrift som utnytter skogens bi- og avfallsprodukter på en lønnende måte, og det er en norsk industri som ellers ikke finnes i landet. Den er et

eksempel for mange. Og jeg går ut fra, at når et slikt initiativ blir tatt, så bør staten være den første til å være med og støtte opunder. Den beskjeftiger 40 - 50 arbeidere, en ganske betydelig arbeidsstokk. Disse folk hadde før ca. 30 000 kroner av forsorgsvesenet hvert år. Nu har de vært i arbeide ved Hunton Bruk i to år, og der vil de komme til å bli. Hvis bedriften kommer til å gå etter forutsetningene, vil de få fortsatt arbeide, til alles beste. Bedriften er lagt an på en produksjon av 3000 tonn. Det nuværende forbruk i landet er 1500 tonn, det vil si at det blir en del eksport. Fra papirindustriens forskningsinstitutt foreligger der allerede attest for at produktet er tipp topp og fullt konkurransedyktig med de utenlandske plater. Det skulde da være den aller beste grunn for Stortinget til å gå noe lenger med hensyn til toll for denne bedrift. Det er selvfølgelig meget vanskelig for mig å opta noe forslag mot en enstemmig komite, og jeg har heller ikke tenkt å gjøre det uten at jeg får noen støtte. Men jeg vil i hvert fall henstille både til departementet og til komiteen at de ser med større velvillighet på denne sak ved en fremtidig anledning.

Alvestad: Komiteens innstilling er enstemmig, og jeg skal ikke ofre mange ordene på den, men jeg vil si at av de tollforhøielser som vi i år innstiller på, er dette en av de mest tvilsomme som Stortinget innbys til. Det er ikke fordi det gjelder en bedrift som ikke fortjener støtte - tvertom - men det er fordi man her går til en forhøiet toll på en tyngre vare, samtidig som man beholder en lavere toll på den langt lettere vare i samme vareklasse. Og det er meget betenkelig å ha 3 øres toll for de lettere ting som kommer inn under denne klasse, og 4 øre for de tyngre. Så jeg vil si, at så prisverdig som det er at man optar denne fabrikkasjon på Hunton Bruk, så er dette av de tollforhøielser som man ikke bør drive for meget med, hvis vi ikke skal ta hele vår tolltariff op til hel revisjon. Vi må her huske på en annen ting som ikke er oplyst i komiteen, og som ikke er oplyst av Hunton at denne bedrift faktisk ikke har utenlandsk priskonkurrans, idet den gjennom trustkontrollen har fått en sådan avtale, at de svenske fabrikker som skal konkurrere her, er nødt til å holde den samme listepriis som Hunton Bruk har. Her kan således ikke foregå noe dumpingsalg av disse varer, så hvis de kan holde kvaliteten oppe, må de med 7,2 øre pr. kg. i toll, ialfall kunne konkurrere, og ikke bare konkurrere, men helt kunne slå ut svenskene.

Bjørnson: Jeg vil tillate mig å støtte hr. Ødegaards forslag, og jeg vil også henstille til bøndene å være med på det. Råproduktet leveres jo fra oss bønder og samtidig har det vært et utmerket foretagende som Gjøvik med ordfører Ødegaard i spissen der har satt i gang, et norsk foretagende, hvorved vi kan forsøke å få tilbake til Norge en industri, hvis produkter vi før har tatt fra utlandet. Jeg vil på det varmeste anbefale hr. Ødegaards forslag.

Statsråd Lund: Jeg er fullstendig enig med den ærede representant hr. Alvestad i at dette er i virkeligheten en av

de mest betenkelige forhøielser som komiteen har innstillet på. Jeg hadde ikke tenkt å ta ordet, da det jo er en enstemmig innstilling fra komiteen som for dette punkts vedkommende har fraveket proposisjonen, men når det her endogså snakkes om at man skal gå meget lenger, finner jeg dog grunn til å minne om at den forrige regjeringen oprinnelig hadde foreslått 5 øre, men etter henstilling og etter forhandlinger med svenskene skrev den forrige regjering til Stortinget og sa at den måtte frafalle det forslag om 5 øre og gå ned til 4 øre. Stortinget gikk da ikke med på det, men komiteen har nu gått til 4 øre. Når den er blitt stående ved 4 øre, går jeg ut fra at den også har hatt en sterk forståelse av at våre handelspolitiske forhold gjør at vi ikke kan og bør gå lenger. I og for sig må det være fullt på det rene, at det er høist eiendommelig at dette som lages av avfall, har en høiere toll enn det annet som før stod under samme nummer, og en ting skal Stortinget også være fullt klar over, at dette dog er et materiale som brukes i stigende utstrekning til all mulig boligbygging, så det blir en direkte fordyrelse av denne. Samtidig er det oplyst av representanten hr. Alvestad at der er truffet en sådan avtale gjennom trustkontrollen at man skulde være helt ut beskyttet mot dumping. Da synes jeg det er noe stridt endogså å ville antyde at man bør gå lenger.

Th. Mowinckel: Jeg kan for så vidt henholde mig til både hr. Alvestads og statsråd Lunds uttalelser. Jeg må virkelig spørre: Er det norske folk blitt helt konkurranseudyktig? Her gjelder det jo å fabrikere noe av skogsavfall fra de norske skoger og da skulde vi ialfall være de første i Europa når det gjaldt konkurranse både på det hjemlige marked og verdensmarkedet. Det må da være grense for hvad man vil beskytte her hjemme. Skal vi fortsette på den vei, ender vi i kaos, for da beskytter vi oss så vi til slutt ikke får solgt for to kroner utenlands av de produkter som vi har overflod av.

Ødegaard: Med hensyn til den avtale som er sluttet efter overenskomst med Thagaard forholder det sig slik, at da Hunton Bruk optok produksjon av de porøse plater, begynte en av landets egne borgere et ganske stort dumpingsalg i dette land fra en ny svensk fabrikk i Ankarsvik, som hadde overproduksjon, nemlig den såkalte Ankar-board. Det var efter initiativ av oss at Thagaard tok ledelsen i det spørsmål og efter meget bryderi fikk en overenskomst istand. Det er en overenskomst mellem Hunton Bruk og grossistene, hvori vi har fastsatt prisene for porøs plate, halvhård og helhård plate, og denne overenskomst har vedkommende representant for Ankarsvik nu måttet undertegne. Efter at man har optatt produksjonen av den hårde plate ved Hunton Bruk, har så svenskene innført 100 000 m², som skal ligge i Norge for å møte motstand fra Hunton Bruk. Det beviser at de svenske forhandlere og eventuelt representanter for de svenske fabrikker ikke tar noe som helst hensyn til om de konkurrerer ut de norske bedrifter. Ved en konferanse med den svenske sosialminister like før jul lot han til å ha et ganske annet inntrykk og en annen opfatning av svensk industri enn den ærede finansminister i Norge. Forholdet var at han fant det meget rimelig at vi optok en slik produksjon. Svenskene

tror så på denne produksjon at de har reist 5 fabrikker i Sverige og disse har beskyttelse på alle måter. I Sverige underbygger man nemlig industrien for å utnytte landets naturrikdommer, og det samme må vi gjøre, hvis norsk arbeidsliv i det hele tatt skal komme til å bli bedre enn det er i dag. Det er naturlig at den ærede finansminister ikke ser på spørsmålet som vi gjør, men den som absolutt vil reise landets arbeidsliv, må også underbygge det, slik som Hunton Bruk har tatt sig fore å gjøre.

Sundby: Det er ikke riktig som det er nevnt både i proposisjonen og her i debatten at i min tid i finansdepartementet foreslo vi oprinnelig 5 øre og at vi siden skrev at vi kunde foreslå 4 øre, og at det var samtalen med den svenske minister som var årsaken til dette. Dengang var jo Stortinget innstillet på en enda lavere tollsats, viste det sig, nemlig 3 øre, så den side av saken var tydeligvis ikke avgjørende ved behandlingen. Nu kjenner jo ikke jeg til hvordan forhandlingene med Sverige på dette punkt senere er forløpet, men jeg vet ialfall at det har rent meget vann i sjøen siden da, også når det gjelder handelspolitiske forhandlinger og forhold mellem de forskjellige land. Sverige har også innstillet sig adskillig anderledes enn tidligere med hensyn til å beskytte sin egen industri og sitt eget arbeidsliv ved mange forskjellige slags midler, så det står vel ikke til evig tid, slik at vi her er nødt til å bøie oss for svenske henstillinger. Når jeg tok ordet, var det imidlertid særlig fordi jeg ikke vilde la finansministerens uttalelse uimotsagt. Når det er noe som brukes som konsumartikkel av andre, og som selges av norsk skogbruk, da skal det være så forferdelig å fordyre det, - det fordyrer alt som heter boligbygging, sa finansministeren! Akkurat som man skriker op om at det fordyrer alt som heter matvarer, alt som folk skal leve av, når det gjelder jordbruket. Her er det en vare som produseres av råprodukter fra de norske skoger, og ikke alene det, den konkurrerer direkte med panelbord, en av de viktigste salgsartikler fra de norske skoger, - da synes jeg man skulde slutte med denne tankegang som alltid gjør sig gjeldende: Å, å, det fordyrer for konsumentene, og så snakker man ikke om konsumentene på den annen side, jordbrukere og skogbrukere, som også skal kjøpe, og som sannelig får føle fordyrelsen på de forskjellige områder ganske sterkt.

Lykke: Jeg vil bare gi den opplysning at tollene i Sverige på disse papplater er 5 øre. Her blir det etter komiteens forslag 7,2 øre.

Moseid: Jeg er enig med finansministeren i at man bør være varsom med forhøielse av tollsatter, når det ikke er absolutt nødvendig, og her har komiteen vært meget varsom. Det er en liten forhøielse det dreier seg om, men såvidt jeg har kunnet forstå, skulde den kunne være til støtte for denne bedrift. Men vi må jo være opmerksom på, at hvis vi vil utnytte norsk arbeide og norske råvarer, så må vi i denne tid beskytte oss ialfall i noen utstrekning sådan som andre land gjør. Når hr. Lykke, komiteens formann, oplyste at tollene i Sverige var 5

øre, så er det verdt å legge merke til at den toll også gjelder trevarer for øvrig, så Sverige har beskyttet sig bedre enn vi.

Statsråd Lund: Det er visst ingen som ikke vil beskytte norsk arbeide, men saken er at man ikke må innrette sig således at man i virkeligheten kommer til å skade det. Med hensyn til Sveriges stilling til disse forhandlinger kan jeg bare henvise til skrivelsen fra den svenske minister av 16 november 1933, altså nu siste høst - den er tatt inn i "Tilleggsbemerkninger fra utenriksdepartementet" nu i vinter som hemmelig dokument - hvor nettopp denne sak omhandles, og hvor det henvises til den Gentlemen's Agreement som forelå. Og jeg kan tilføie at så sent som nu i våres har Sverige henvist til den samme.

Presidenten: Debatten um l.nr. 612 er no slutt.

Under l.nr. 622 hadde nemnda tilrådt:

Papir og papp samt arbeider derav:

- - - - -

9. papir, innbundet eller heftet, herunder stensilpapir,
1 kg. kr. 0,40.

Røysting:

Tilrådinga frå nemnda vart samrøystes vedteki.

Um l.nr. 627 og 629 uttala

Sollie: Ifølge tolltariffens l.nr. 627 og 629 er uinnbundne bøker på utenlandsk forlag tollfri. Efter tariffens l.nr. 617 - et løpenummer som slår sammen en hel rekke forskjellige papirvarer - er kataloger tollpliktige. Bokkataloger blir altså efter dette tollpliktige, mens bøkene selv er tollfri. Jeg synes at dette er en eiendommelig selvmotsigelse, og Den norske Bokhandlerforening har da også søkt å få rettet på dette forhold og har henvendt seg til departementet om saken i en skrivelse av 27 april iår. Departementet svarte at det var for sent iår å få rettet på det. Jeg vil derfor heller ikke idag ta op noe forslag om at det skal rettes, men jeg vil henstille til departementet at det tar spørsmålet op til neste år. Noen økonomisk betydning for staten har det ikke, om denne forandring gjøres, og man skulde synes det var rimelig, når bøker er tollfri, at de kataloger som gir beskjed om bøkene, og som henleder de interessertes oppmerksomhet på dem, også var tollfri. Der er ingen vesensforskjell på en bokkatalog og annen faglitteratur. Likesom en håndverker, en maskinist, en videnskapsmann trenger sine håndbøker, således trenger biblioteker, bokhandlere og videnskapsmenn, ja, også håndverkere og maskinister de kataloger som henleder deres oppmerksomhet på de håndbøker de trenger hver innen sitt gebet. Bokhandlerforeningen har henvendt sig til de forskjellige institusjoner som er interessert i spørsmålet, og den har fått svar fra alle sammen. Disse svar er oversendt til departementet. Jeg skal ikke komme

inn på andre svar enn Universitetsbibliotekets. Dette har på det aller varmeste anbefalt andragendet. Universitetsbiblioteket skriver bl.a.: "Det gjelder heller ikke et tollobjekt av fiskal betydning for staten. Det gjelder derimot en toll som fordyrer de øvrige bibliotekers og den mere utviklede bokhandels uundværlige arbeidsapparater, og det gjelder å fjerne en fortolkning av et punkt i gjeldende tolltariff som bryter med et internasjonalt anerkjent prinsipp. Når jeg tar ordet i denne sak, er det fordi Universitetsbiblioteket selv utgir bokenkataloger beregnet på utførsel. Det er landets nasjonale og videnskapelige hovedbibliotek, og dets chef føler det derfor som en plikt å kjempe for de øvrige fagbibliotekers interesser og efter evne å støtte alt som kan lette kårene for en høiere norsk bokhandel, bibliotekenes beste medhjelper i alt litterært kultur- og forskningsarbeide. Den internasjonale videnskap, den almenmenneskelige kultur er bygget op på bøker. Bøkernes frie spredning fra land til land er forutsetningen for all åndelig og materiell fremgang. Derfor er bøker på fremmede sprog tollfrie i alle kulturstater. Men da er det selvmotsigende at nettop de bøker som viser veien til å finne frem i de øvrige bøkernes hær, skal stoppes av tollgrenser. Jeg tror dette forhold beror på en uheldig generalisering av uttrykkene "kataloger, prislister" i tolltariffens l.nr. 617. Det har neppe vært hensikten med disse ord å ramme annet enn reklamemateriale for tollpliktige importvarer. Noe inngrep i grunnregelen om litteraturens tollfrihet har sikkert ikke vært tilsiktet. Det er en vesensforskjell mellem bibliografiske kataloger og merkantile prislister. Et eksempel vil klargjøre det. Det utkommer her i landet to periodiske bokenkataloger: En årlig "Årskatalog over norsk litteratur" utgitt av Den norske Bokhandlerforening og en stor femårlig "Norsk Bokfortegnelse" utgitt på statens vegne av Universitetsbiblioteket. Disse to kataloger gir fullstendige og pålitelige opplysninger, alfabetisk og systematisk over alle nyutkomne norske bøker. De er en absolutt forutsetning for all regulær bokhandel og bibliotekvirksomhet. Det er enn videre å merke at det er umulig å skjelne skarpt mellem bokenkataloger og bibliografier. De siste kan også inneholde priser, men til tross herfor er de først og fremst videnskapelige publikasjoner, ofte av rent fundamental betydning for forskning og studier. Enhver videnskapsmann vilde protestere mot å ha dem fortollet som merkantilt reklamemateriell for fremmede varer, og det synes nettop å være sådant tolltariffens l.nr. 617 tar sikte på. Som nevnt kan denne toll ikke innbringe så meget i statskassen at det merkes. Dette så meget mere som det såvidt jeg forstår, nærmest beror på et tilfelle om vedkommende tolltjenestemann under behandlingen av et ankommet parti bøker blir opmerksom på at innholdet av den til dels er av bibliografisk art og dette derfor kan presses inn under tollpliktig varekategori. Det synes mig derfor at prinsipielle, praktiske og tolltekniske grunner tilsier at Det kgl. Finans- og Tolldepartement skaper klarhet ved å erklære at bokenkataloger og bibliografier ikke blir å behandle efter l.nr. 617, men som andre bøker under l.nr. 627 og 629." Skrivelsen er undertegnet W. Munthe. Forholdet kan meget lett rettes ved, at man i teksten under

"Papir og papp m.v., 12," innskyter efter "bøker eller deler derav" ordene "bokkataloger, bokfortegnelser" og så videre som den gamle tekst.

Hr. Hambro inntok presidentplassen.

Under l.nr. 700-701 uttalte

Nordlie: I innstillingen står der at der er kommet en forestilling fra Bergens Paraplymakeres Forening om at paraplystoff av bomull med natursilkestråd i jaren må bli å fortolle som bomullstøi. Samtidig andras om at paraplystoff av kunstsilke med natursilkestråd i jaren må bli å fortolle som kunstsilkestoff. Så står det i innstillingen midt i mellom dette at der andras om "eventuelt at der inntas bestemmelse om at varer inneholdende inntil 7 pct. silke blir å fortolle som bomullsvarer." I det efterfølgende avsnitt står det: "Departementet finner ikke å kunne imøtekomme det foreliggende andragende undtagen for så vidt angår det der gjelder tollbehandling av tøyier med silkestråd i jaren. Her mener departementet at det er grunn til å se bort fra silkestråden, hvor denne under tøyets bearbeidelse må forutsettes å bli innsydd i fallen." Jeg forstår det dithen at departementet har funnet å kunne gå med på det hele, undtagen det med de 7 pct. Men samtidig vil jeg gjerne høre om det virkelig er meningen at der skal syes fall på paraplyer for at de skal bli fritatt for toll. Vi har vel alle sammen hatt forskjellige utgaver av paraplyer, men er vi engang kommet så langt at vi har en lett, fin paraply - enten den er av det ene eller det annet stoff - tror jeg vi alle sammen vilde sette pris på at der var så sterk jarekant at vi kunde slippe å gå med en kantet paraply. Det kan vel ikke være meningen at man skal ha en ordentlig gammeldags historie for i det hele tatt å kunne bli fritatt for toll på paraplyer. Det må vel være en misforståelse at det kommer inn dette med fallen. Jeg vil ialfall henstille at man her vil uttale sig for at det er en imøtekommenhet med hensyn til begge disse punkter som her er nevnt, og at det kun er det med de 7 pct. man ikke kan gå med på.

Lykke: Dette må jeg overlate til departementet å besvare. Jeg forstår mig hverken på jare eller noe av den slags.

Statsråd Lund: Det er ikke meningen at der skal fremtvinges noen fall. Det eneste som man har sagt, det er at man skal ikke ta hensyn til den jaren som er av silke.

Nordlie: Da er jeg meget godt fornøiet. Jeg var meget engstelig for den fallen på paraplyen.

Under Skinn og huder, l.nr. 716-717 hadde komiteen innstillet:

Følgende efter anmerkningen under "Skinn etc. B. II. a." inntatte bestemmelse utgår: "Kredittoplag for a 1, 200 kg."

Votering:

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet under Skinn og huder, l.nr. 734-742:

-
- C. med hår- eller fjørbedekning for buntmakerarbeide:
1. a, b, c, d som nu.
 2. bever, ilder, skunk, nerts, andre slags enn japansk, kolinsky, gaupe, nutria, pensylvan, bisam, muldvarp, gråverk, alle krøllhårede lam- og geitskinn med undtagelse av breitschwanz:
 - a. uberedte, 1 kg. kr. 10,00.
 - b, c og d som nu.
 3. andre slags:
 - a. uberedte, 1 kg. kr. 0,50.
-

Alvestad: Ja, når det gjelder disse skinn og huder med hår eller fjørbedekning for buntmakerarbeide, har komiteen en enstemmig innstilling. Vi finner av hensyn til den betydning det har for den innenlandske beredning at tollen på uberedt skinn nedsettes noe mer enn det departementet foreslår. Det gjelder her kostbare ting, som godt tåler tollbelastning, men den tollforhøielse som vi gikk til ifjor fra 6 til 15 kroner pr. kg. for uberedte skinn, viser sig å være så høi at de beredningsarbeidere vi hadde her i landet, holdt på å bli arbeidsløse. Den senkning av tollen som komiteen her står enig om, den representerer etter hvad jeg har fått opplyst, omtrent 6 pct., og når man da tenker på det er varer hvor en enkelt plate, en liten skinplate, kan koste 100 kroner og derover, vil det lett forstås at 6 pct. ikke er større beløp enn at utlandet med letthet vil kunne regulere det og gjøre det hele illusorisk, og derfor vil jeg be departementet om til neste år å se videre på denne sats, om den ikke ytterligere kan reguleres nedover. Når det gjelder karakulskinn, så opplyses det at de ikke kan brukes enkeltvis annet enn til kraver, hvor behovet skal være forholdsvis lite. Skal skinnene anvendes til kåper, må det sorteres sammen med flere hundre andre, da hvert skinn er så forskjellig, og man må for det bruk sende disse norske skinn ut på verdensmarkedet, og hvis det er tilfellet, trenger det ikke særlig norsk beskyttelse, når det skal blandes ute på de store farverier.

Lykke: Jeg vil bare i tilslutning til hr. Alvestad si at det innen komiteen var nokså stor tvil om hvor langt man skulde gå ned, og at det tall 10 kroner har vi nådd ved et kompromiss. For min del var jeg stemt for å gå ennu lenger ned, men det er andre hensyn som har gjort at en del av komiteens medlemmer fant at vi måtte bli stående ved 10 kroner.

Nordlie: Det er gledelig å høre at man har vært på vei nedover, og jeg vilde gjerne at man skulde ha gått ned til den sats som stod før 1ste juli 1933. Det er som hr. Alvestad uttalte slik, at ved at man stadig legger på, blir det til slutt så billig å få skinnene fullt ferdige fra utlandet at man går glipp av den tilberedning som har vært her i landet. Kunde man komme tilbake til 6 kroner, den sats som gjaldt før 1 juli

1933, vilde meget være vunnet. Hvis det ikke kan optas noe forslag, vil jeg ialfall støtte hr. Alvestads uttalelse, at departementet bør se velvillig på disse saker og også ta op de andre spørsmål som det ikke har fått anledning til å ta med i betraktning, fordi de er fremkommet for sent. Jeg vil særlig gjøre opmerksom på at man finner både arbeidsgivere og arbeidere som har uttalt sig i samme retning uten at samarbeid har funnet sted. Jeg leste gjennom innstillingen for å se om det var kommet med en skrivelse fra Norges Håndverkerforbund, og den står på side 14, annen spalte, men da jeg leste nederst på siden, så jeg at Norsk Beklædningsarbeiderforbund nøiaktig hadde vært inne på samme tanke, og som før nevnt, det er ikke efter konferanse med Norges Håndverkerforbund.

Presidenten: Presidenten gjør opmerksom på at l.nr. 738 a. kommer til å utføres med kr. 10,00 pr. kg. og l.nr. 742 a. med 50 øre pr. kg.

Votering:

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Under "Smør, derunder margarin" ved l.nr. 748-749 var innstillet:

Følgende efter post 2 inntatte bestemmelse utgår:
"Kredittoplag for 1 og 2: 250 kg."

Votering:

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Angående l.nr. 836 uttalte

Bruun: Jeg vil gjerne understreke at komiteen under l.nr. 836 henstiller til regjeringen at det snarest mulig treffes bestemmelser som er nødvendige for å få en importregulering istand for bøkestav. Når komiteen ikke har innstillet på fornyelse av beslutningen av 29 juni 1933 om en toll på bøkestav, så er det for å undgå et irritasjonsmoment like overfor Danmark. Forholdet er nemlig det, at de danske eksportører av bøkestav har blitt enige om at uopskåret bøketre i det hele tatt ikke skal eksporteres fra Danmark. Derved har Danmark gjort et brudd på frihandelen, slik at jeg hadde ikke tatt i betenkning å stemme for en toll på bøkestav, hvis det hadde vært foreslått i komiteen; men denne ordning med kontingentering er altså funnet å være mere praktisk. Vestfold fylke er det eneste fylke hvor bøkeskogene spiller noen rolle. Det er 220 000 m³ bøkeskog i Vestfold, og hvis man regner vekstprocenten til f.eks. 2, så vil tilveksten omtrent svare til den kubikkmasse av bøkewood som vi trenger her i landet. For en del år siden blev det hugget ikke så ganske lite stort, fint tømmer i bøkeskogene og skåret der til tønnestav. Nu må bøken konkurrere med bjerken på det allerede nokså overfylte vedmarked, så det vilde være meget heldig om denne anvendelse

av boken i Vestfold igjen kunde bli almindelig, slik at det kunde skape arbeide både i skogen og på stavfabrikkene.

Under "Vogner, kjerrer og sleder", l.nr. 889-893, var innstillet:

1. a, b, c, d, e som nu.

Anm. 1 som nu.

Anm. 2. Tolldepartementet bemyndiges til på nærmere av dette fastsatte vilkår å nedsette tollen til den for "Vogner etc. 1 b." gjeldende sats for de under "Vogner etc. 1 a. og c." hørende deler til automobiler, som godtgjøres å være anvendt ved innenlandsk fremstilling av understell til ruteautomobiler (motoromnibusser) eller lasteautomobiler. Likeledes kan Tolldepartementet på de nærmere betingelser, som dette måtte opstille, tilstå tollfrihet for motorer og transmisjonskjeder, som godtgjøres å ha vært anvendt ved innenlandsk fremstilling av motordresiner.

Anm. 3. For budgjetterminen 1934-35 kan Tolldepartementet på de nærmere betingelser, som av dette fastsettes, tilstå tollfrihet for elektriske automobiler.

Anm. 4 og 5 som nu.

Presidenten: I innstillingen står det anmerkning 5 som nu; men i den trykte tariff ser presidenten ingen anmerkning 5. Jeg vet ikke om den er falt ut eller om den er kommet med i en senere tilføielse.

Lykke: Det skal bli undersøkt.

Presidenten: Det vil eventuelt måtte rettes.

Votering:

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

Midlertidige tolltillegg

I. Som tillegg til den til enhver tid pliktige toll (herunder også til de i tolltariffens innledende bestemmelser anførte tollsatter) opkreves midlertidig 50 pct. for alle varer undtagen følgende:

Frukt 1. a.

" 1. b.

" 1. c.

" 2. c.

" 2. d.

" 2. f.

" 2. g.

Grønnsaker 1. b.

" 3. a.

Kork B. a. 1.

" B. a. 2.

Nøtter a.

Ris. uavskallet, løs.

" i emballasje.

- " avskallet.
- Vin 1. a.
- " 1. b.
- " 2. a.

Undtatt fra tillegget er dessuten bensin-, petroleums- og råoljemotorer, elektromotorer og generatorer, treskemaskiner for motordrift og andre landbruksmaskiner, ikke særskilt nevnt, samt deler til forannevnte gjenstander.

II. Som ekstraordinært tillegg til den gjeldende innførselstoll (heri innbefattet de i tolltariffens innledende bestemmelser anførte tollsatser samt de under I anførte midlertidige tolltillegg) opkreves 25 pct. av det beregnede tollbeløp for sukker av sådan art som omhandles i tolltariffens "Sukker 1 og 2", 62 pct. for te samt 20 pct. for alle andre varer undtagen de under I. siste punktum opregnede.

Finans- og Tolldepartementet bemyndiges til å nedsette eller opheve sistnevnte tillegg forsåvidt de traktatbundne tollsatser angår.

Alvestad: Et mindretall i komiteen, bestående av arbeiderpartiets representanter, har her forbeholdt sig å opta forslag om at tillegget under II for sukkers vedkommende skal settes til det det var inntil 11 mars ifjor. Den sukkertoll vi nu har, er jo så høi, at det skulde være overflødig å si mange ord om dette. Jeg gjør dessuten opmerksom på, at sukker tidligere hadde en lavere toll enn andre varer; men ved det tillegg som blev gjort ifjor, den 11 mars, er sukker kommet endog høiere enn andre varer. Denne forhøielse står lite i samklang med betydningen av det viktige næringsmiddel det her er tale om, et næringsmiddel som man, hvis prisen og tollen var litt rimeligere, sikkert kunde bruke i langt større utstrekning til å nyttiggjøre sig våre jordbruks- og havebruksprodukter, konservere disse varer og derigjennom avlaste dette råstoff, så man ikke behøvde å gå enten til Fuhrs vinfabrikk eller andre steder. Det kunde da brukes til godt og sunt syltetøi og marmelade, som det norske folk burde bruke langt mere av. Jeg vil derfor på mindretallets vegne opta det forslag som vi har antydnet i innstillingen, at tilleggene reduseres til de procentsatser som var gjeldende til 11 mars 1933, nemlig 40 pct. + 15 pct. Sukkertollen blir da, såvidt jeg erindrer, vel 32 øre mot at den nu er vel 38 øre pr. kg.

Statsråd Lund: Jeg vil få lov til å minne om at da denne forhøielse på 5 øre endelig til slutt blev vedtatt ifjor for sukkertollens vedkommende, så skjedde jo det utelukkende fordi det var nødvendig å skaffe nye inntekter, for at der skulde kunne skaffes et beløp til ekstraordinære arbeider i anledning av krisen. Det blev på den måte skaffet 4 millioner ved forhøielse av den direkte skatt. Iår har man søkt å skaffe et så meget større beløp, noe over 40 mill. kr., til bekjempelse av krisen, uten at man har ment å burde gå til noen tollforhøielse. Men det er klart forat man skulde kunne skaffe et så stort beløp - og noen mener jo det er for lite - må man ialfall kunne bygge på at man skulde ha de samme skatteinntekter som nu, og budgettet er også gjort op under

forutsetning av at disse inntekter her oprettholdes. Jeg vil i denne forbindelse få lov til å minne om at den behandling Stortinget hittil har hatt av budgettet, i forbindelse med de flertallsinnstillinger som foreligger angående utjevningsskatten mellom kommunene og anvendelsen av invalidefondet, hvilke innstillinger begge forutsetter at regjeringens forslag der ikke skal vedtas - og spesielt virker det jo naturligvis direkte på budgettet at flertallet i denne sal innstiller på at man ikke skal bruke 1,8 mill. kr. av invalidefondets renter - til sammen medfører at man for å få balanse i budgettet må skaffe til veie et beløp a mellom 4-5 mill. kr. Det er det som mangler, og da er det klart at stillingen vil bli uholdbar, hvis man ytterligere går til en nedsettelse her, som vil bety et samlet beløp av 4 mill. kr. Vil man i det hele det som det har vært talt så meget om: vil man skaffe midler til krisens bekjempelse, kan man ialfall ikke gå den vei at man beskjerer de skatteinntekter man nu har. Jeg vil minne videre om - jeg gjorde det visst ifjor og - at arbeiderregjeringen i Danmark, da den skulde skaffe midler til krisens bekjempelse, også gikk til en meget kraftig forhøielse av kaffe- og sukkertollen, jeg tror forhøielsen var tenkt å innbringe 15 millioner kroner pr. år, og den danske arbeiderpartiregjering har tatt det standpunkt i erkjennelse av at man vil virkelig skaffe pengene, må man gå begge veier både indirekte og direkte beskatning, at den også i år har oprettholdt sitt forslag om den forhøiede kaffe- og sukkertoll. Hvis jeg ikke husker feil har det også i arbeiderpartiets kriseplan hos oss vært pekt på det, at skal man kunne iverksette dette å skaffe arbeid mest mulig for folk og komme med krisetiltak, er det nødvendig at man ikke bare holder sig til direkte skatter, for de har en viss begrensning, men at man også må søke de indirekte; og jeg forstår vanskelig sammenhengen i at man nu foreslår en reduksjon her samtidig som der er et sterkt og berettiget krav om å få krisehjelp og at midlene til den må økes størst mulig.

Alvestad: Det er jo gledelig å høre at den ærede finansminister endelig har opdaget det, at det nu trenges penger til avhjelpelse av krisen. Det sørgelige er at erkjennelsen først kommer når vi kommer til sukkertollen; det er jo en søt tanke dette i denne forbindelse, men den er jo også adskillig søkt. Når den ærede finansminister refererte til Danmark, hadde det vært mest korrekt om han vilde vært så vennlig å fortelle Stortinget hvad sukkertollen er i Danmark, og hvad den var før forhøielsen der. Hvis vi skulde gå ned til Danmarks beskatning av sukker, måtte vi gå adskillig lenger i nedslaget av sukkertollen enn det mindretallet her peker på. Hadde vi ikke utnyttet sukkertollen således som man har gjort det her i vårt land tidligere, da kunde Danmarks eksempel vært på sin plass. Men vi har ikke bare utnyttet denne toll, men vi har overutnyttet den på en måte så at toll, utgjør flere hundre procent av varens innførselsverdi her til landet. For øvrig vil jeg gjøre opmerksom på at såvidt jeg har sett av de opgaver som vi har fått fra Finansdepartementet, så har tollintradene innbragt en 7-8 mill. kroner mere enn beregnet, og det er ikke tvil hos mig om, at hvis man senker toll, på en

så stor forbruksartikkel som sukker, så vil ikke den senkning bety så meget som det her gis skinn av; for jeg tror at ved en billigere vare vil det bli større forbruk og øket import som for en del vil opveie den inntektssvikt som man her eventuelt står overfor. Jeg tror at der må kunne finnes andre måter å skaffe penger på enn ved indirekte skatter. Jeg hørte til min forbauselse at den ærede finansminister sa at man må søke å skaffe dekning ikke bare ved direkte skatter. Er det ikke det omvendte som i dag er tilfellet, at de direkte skatter senkes, men de indirekte stadig forhøies? Denne finansministerens uttalelse er derfor uforståelig for mig. Jeg er enig i at man ikke kan skaffe inntekter bare ved direkte skatt; men enda verre er det, hvis man vil skaffe dem bare ved indirekte skatt, som den nuværende regjering vil gjøre.

Presidenten: Presidenten går ut fra at der kan voteres over komiteens innstilling med forbehold bakefter ved alternativ votering å avgjøre hvorvidt vedkommende tilleggssats for sukkerets vedkommende skal være som i innstillingen eller som av hr. Alvestad foreslått.

Votering:

1. Komiteens innstilling under "Midlertidige tolltillegg" med forbehold om senere å avgjøre Alvestads forslag bifaltes enstemmig.

2. Alvestads forslag blev med 71 mot 67 stemmer ikke bifalt.

Videre var innstillet:

II.

Nedennevnte tollforandringer settes i kraft fra den tid Kongen bestemmer:

Bukseseler samt deler derav, forsåvidt de ikke går inn under en høiere sats, og glidelåser:

- a. med utstyr eller vevning av silke, som silkevarer.
- b. andre slags 1 kg. kr. 1,75.

Grønnsaker:

1. friske, med nærmeste innpakning:
 - d. løk, ikke særskilt nevnt, 1 kg. kr. 0,05.
 - f. andre, hvorunder purre, 1 kg. kr. 0,20.

Jord og ler samt arbeider derav:

A. Jord og ler, som ikke annensteds i tariffen er opført, derunder smergel (korn) samt brent ler (chamotte):

1. skjellsand, 100 kg. kr. 0,50.
2. ellers, fritt.

B. arbeider av jord og ler (av cement, se under Sten):

4. fliser:

- a. 30 mm. tykke og derover:
 1. uglasserte, 100 kg. kr. -,60
 2. glasserte, 100 kg. kr. 2,00.

b. andre:

1. uglasserte, 1 kg. kr. 0,01.
2. glasserte, 1 kg. kr. 0,05.

Den nuværende tarabestemmelse utgår.

Klær og av vevde varer forarbeidede artikler, som ikke annensteds i tariffen er opført:

-
- II. andre samt sydde deler dertil, om de enn ikke er fullferdige til bruk:
-
- C. ellers, som yttertøiets hovedstoff med følgende tillegg:
- a. når dette består av bomull, lin og lignende stoffer, med et tillegg av pr. kg. kr. 1,20.
 - b. når det består av ull med et tillegg av pr. kg. kr. 3,00.
 - c. når det består av silke med et tillegg av pr. kg. kr. 6,50.

D. Er stoffet forsynt med broderi (også maskinbroderi) eller utstyrt med applikasjon, blonder, broderte lengder eller kniplinger eller pynt av possement, perler, silkesløifer, silketøi, skinnbesetning og desslike, eller dersom noen del av ytterstoffet (hertil ikke henregnet almindelige kraver, sedvanlig knappestyr, knapphull samt almindelig kantning med bånd eller snører) er ansatt til høiere toll enn hovedstoffet, eller dersom klædningsstykkene er forsynt med for av silke (hertil dog ikke henregnet innvendig linning og belegg), blir tillegget å beregne:

- a. når hovedstoffet består av bomull, lin og lignende stoffer, med et tillegg av pr. kg. kr. 2,50.
- b. når hovedstoffet består av ull med et tillegg av pr. kg. kr. 6,00.
- c. når hovedstoffet består av silke med et tillegg av pr. kg. kr. 13,00.

For klædningsstykker utstyrt med skinnbesetning og desslike av de under henholdsvis "Skinn C. 1.", "Skinn C. 2." og "Skinn C. 3." nevnte slags blir de anførte tillegg å forhøie med henholdsvis kr. 12,00, kr. 6,00 og kr. 1,00 pr. kg.

Er klædningsstykkene forferdiget av et tøy, der svarer forskjellig toll efter vekten av en halv meter i kvadrat og denne vekt ikke kan undersøkes med tilstrekkelig nøiaktighet, ansees artiklene forferdiget av det tøy, der svarer høiest toll. Forhøielsen blir ikke å beregne, når der ikke er annen søm enn fall eller kantning.

Metaller:

II. i arbeide:

C. av jern:

23. fingerbøl og syringer (også forede med annet metall enn jern), fluesmekkere, fyrstål, spenner, dørvidere, ildskuffer, ildtenger, pokere, hengsler, havesakser, speseri-, gryn-, kaffekverner (også med trekasse) og kjøttkverner til husholdningsbruk, skuffe- og kistehåndtak, knapper til skuffer og desslike, ruller til møbler, rullekniver, skåter, sakser (helt upolerte), strykejern, vindus- og dørbeslag, emner til nøkler med eller uten skafter samt deler av disse gjenstander, forsåvidt de ikke er nevnt annensteds, 1 kg. kr. 0,25.

Papir og papp samt arbeider derav:

3. papp, ufarvet eller farvet i massen, pakk-, kardus- og makulaturpapir samt kulørt papir til tapeter:
- a. isolasjons- og panelingsplater, også av sammenklebet papp, 1 kg. kr. 0,04.
- b. ellers, 1 kg. kr. 0,03.

Skinn og huder:

C. med hår eller fjærbedekning for buntmakerarbeide:

3. andre slags:

- b. beredte, løse 1 kg. kr. 4,00.
- c. beredte, sammensydde, 1 kg. kr. 7,00.
- d. beredte i arbeide, buntmakerarbeide, 1 kg. kr. 15,00.
-

Presidenten: Presidenten gjør opmerksom på at Bukseseler kommer under 1. nr. 81, Grønnsaker under 1.nr. 253, Jord og ler samt arbeider derav under 1.nr. 310-314, Klær m.v. under 1.nr. 350-353, Metaller under 1.nr. 544, Papir og papp osv. under 1. nr. 612, Skinn og huder under 1.nr. 742-745.

Dessuten kommer der inn under dette romertall mellem Grønnsaker og Jord og ler m.v. hr. Hornsruds forslag, som tidligere er vedtatt.

Lykke: Presidenten har her ved å nevne løpenummerne vært inne på et spørsmål som jeg skal huske på til neste år. Det har nemlig ikke vært skikk og bruk at løpenummerne har vært anført i innstillingen, idet departementet har bedt om at så ikke måtte skje, da løpenummerne ofte skifter. Men jeg har nu sett at det er absolutt nødvendig, og det skal herefter bli forholdt slik, at innstillingen skal ha i parentes de gjeldende løpenumre.

Votering:

Komiteens innstilling under II bifaltes enstemmig.

Presidenten: Dessuten må som III inntas den vanlige slutningsbestemmelse sålydende:

"Finans- og Tolldepartementet bemyndiges til å foreta de nødvendige endringer i tariffens løpenumre."

Votering:

III bifaltes enstemmig.

Presidenten: Presidenten går ut fra at det angående offentliggjørelse av debatt og kunngjørelse etc. gåes frem etter vanlig praksis.

Lykke: For så vidt angår selve tollbehandlingen tror jeg debatten aldri offentliggjøres, det er kun resultatet.

Presidenten: Presidenten uttalte kun at han anså det for korrekt å følge den vanlige praksis.

Lykke: Jeg tillot mig å varsko om hvad den vanlige praksis var.

Protokollen blev oplest uten å foranledige noen bemerkning.

Møtet hevet kl. 19.40.